

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים רבעוניים
ליום 31 במרץ 2021

תוכן העניינים

5	א. דוח הדירקטוריון וההנהלה
11	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
16	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
44	3. סקירת הסיכונים
70	4. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקורות ונהלים
72	ב. הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי
75	ג. תמצית דוחות כספיים ליום 31 במרץ 2021
79	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
87	ביאורים לדוחות הכספיים
183	ד. ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים
187	5. ממשל תאגידי
187	6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד ואופן ניהולם
202	7. נספחים
211	מילון מונחים
213	אינדקס

בנק הפועלים

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

Q1

תוכן העניינים

11	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
11	1.1. מידע צופה פני עתיד
12	1.2. מידע כספי תמציתי
14	1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
14	1.4. יעדים ואסטרטגיה עסקית
16	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
16	2.1. מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
20	2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
26	2.3. המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
36	2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
41	2.5. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
43	2.6. חברות עיקריות
44	3. סקירת הסיכונים
44	3.1. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
44	3.2. סיכון אשראי
64	3.3. סיכון שוק
66	3.4. סיכון נזילות ומימון
67	3.5. סיכון תפעולי
67	3.6. סיכון צינת
68	3.7. סיכון סביבתי
68	3.8. סיכון מודל
68	3.9. סיכונים אחרים
69	3.10. חומרת גורמי הסיכון
70	3.11. השפעת הפסקת פרסום ריבית הליבור
70	4. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים
70	4.1. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים
71	4.2. בקרות ונהלים

רשימת הטבלאות

12	טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן
17	טבלה 2-1: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי חליפין
20	טבלה 2-2: תמצית דוח רווח והפסד
21	טבלה 2-3: הרכב הרווח המימוני, נטו
22	טבלה 2-4: נתונים עיקריים בדבר הכנסות והוצאות ריבית
23	טבלה 2-5: ההוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
24	טבלה 2-6: פירוט عملות והכנסות אחרות
24	טבלה 2-7: פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות
25	טבלה 2-8: רווח כולל
26	טבלה 2-9: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים
26	טבלה 2-10: התפתחות האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות גישת ההנהלה
27	טבלה 2-11: סיכון אשראי בעייתי
27	טבלה 2-12: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים
28	טבלה 2-13: יתרות ניירות-ערך
29	טבלה 2-14: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק
29	טבלה 2-15: התפתחות ביתרות הפיקדונות
29	טבלה 2-16: ההתפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי משמורת, ניהול, תפעול וייעוץ
30	טבלה 2-17: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
30	טבלה 2-18: מכשירים נגזרים
31	טבלה 2-19: פרטים בדבר דיבידנד ששולם
34	טבלה 2-20: חישוב יחס הלימות ההון
35	טבלה 2-21: יחס מינוף
36	טבלה 2-22: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים
41	טבלה 2-23: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה
46	טבלה 3-1: פרטים בדבר יתרת החובות, לגביהם בוצעו שינויים בתנאים, במסגרת ההתמודדות עם משבר התפשטות נגיף הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי
47	טבלה 3-2: פרטים בדבר יתרת החוב הרשומה של אשראי בערבות מדינה במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה
47	טבלה 3-3: ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור
48	טבלה 3-4: מידע נוסף על תנועה בחובות בעייתיים בגין אשראי לציבור ובהפרשה הפרטנית
50	טבלה 3-5: מדדי סיכון אשראי
51	טבלה 3-6: סיכון אשראי לפי ענפי משק
54	טבלה 3-7: פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים
55	טבלה 3-8: חשיפות עיקריות למדינות זרות
56	טבלה 3-9: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים
57	טבלה 3-10: סיכונים בתיק הלוואות לדיור
57	טבלה 3-11: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי
58	טבלה 3-12: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק
58	טבלה 3-13: התפתחות יתרות האשראי לדיור ב-5 הרבעונים האחרונים
59	טבלה 3-14: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק
60	טבלה 3-15: יתרת האשראי לאנשים פרטיים בישראל
60	טבלה 3-16: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בישראל בהתאם להכנסה הממוצעת ולגודל הלווה
61	טבלה 3-17: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בישראל בהתאם ליתרת תיק הנכסים הפיננסיים של הלווים
61	טבלה 3-18: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בישראל בהתאם לסוג הריבית ולתקופה הנותרת לפירעון
61	טבלה 3-19: מידע על חובות בעייתיים בגין אנשים פרטיים בישראל
62	טבלה 3-20: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה
63	טבלה 3-21: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק
64	טבלה 3-22: שווי הוגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

65	טבלה 3-23: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
65	טבלה 3-24: השפעת תרחישים של שינויים בריבית על הכנסות ריבית
66	טבלה 3-25: רגישות לשינויים בשערי חליפין של מטבעות חוץ בעלי נפח פעילות משמעותי ולשינויים במדד המחירים לצרכן
66	טבלה 3-26: יחס כיסוי הנזילות
69	טבלה 3-27: חומרת גורמי הסיכון

1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 12 במאי 2021, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק הפועלים בע"מ והחברות המאוחדות שלו, ליום 31 במרץ 2021.

1.1 מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע הצופה פני עתיד, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תוכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצוני", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות", "צריך", "יכול", "יהיה" וביטויים דומים להם. ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובחו"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית.

מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של הבנק בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו בכלל, או יתממשו במקצת בלבד, ואף שההתפתחויות בפועל תהיינה הפוכות מאלו שנצפו.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת הבנק והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד הבינוי והשיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

1.2 מידע כספי תמציתי

כפי שיפורט להלן, התוצאות הכספיות של הבנק, החל מחודש מרץ 2020 מושפעות מהתפשטות נגיף הקורונה, שגרמה בין היתר, להתכווצות חדה בפעילות הכלכלית העולמית, שינויים בהערכת מצב המשק והלווים והגברת התנודתיות בשווקים. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 חל שיפור בסביבה הכלכלית בישראל זאת על רקע התחסנות חלקים נרחבים מהאוכלוסייה, ירידה בתחלואה והסרת חלק ניכר מן המגבלות שהוטלו על-ידי הממשלה.

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	2020	31.03.2020	
מדדי ביצוע עיקריים			
5.3%	2.0%	14.2%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾
5.7%	3.3%	14.2%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון מנוטרל חריגים ⁽²⁾⁽¹⁾
5.6%	3.2%	14.2%	תשואת הרווח הנקי מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾
5.7%	3.3%	14.2%	תשואת הרווח הנקי מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק להון מנוטרל חריגים ⁽³⁾⁽¹⁾
0.4%	0.2%	1.0%	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
1.99%	2.16%	1.97%	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
0.63%	0.75%	0.60%	יחס פעילות לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
56.9%	56.6%	53.6%	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות מפעילות נמשכת
56.7%	56.3%	53.6%	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות מנוטרל חריגים מפעילות נמשכת ⁽³⁾
1.98%	2.27%	1.80%	מרווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽⁴⁾⁽¹⁾
140%	126%	139%	יחס כיסוי נזילות ⁽⁵⁾
ליום 31 בדצמבר			
	ליום		
2020	31.03.2020	31.03.2021	
11.52%	11.21%	11.67%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽⁶⁾
14.60%	14.16%	14.65%	יחס הון כולל לרכיבי סיכון ⁽⁶⁾
6.78%	7.14%	6.65%	יחס מינוף ⁽⁶⁾

- (1) מחושב על בסיס שנתי.
- (2) אינו כולל הוצאות בגין עדכון הפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים ו-FIFA, השפעת סגירת הפעילות הפרטית בחו"ל, הפסד מהפירות מישראל ופסד מירידת-ערך בגין השקעת הבנק בבנק פוזיטיף.
- (3) אינו כולל הוצאות בגין עדכון הפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים ו-FIFA, השפעת סגירת הפעילות הפרטית בחו"ל, והפסד מירידת-ערך בגין השקעת הבנק בבנק פוזיטיף.
- (4) רווח מימוני מפעילות שוטפת (ראה [דוח דירקטוריון פרק 2.2 התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר](#)) מחולק בסך-הכל נכסים פיננסיים לאחר הפרשה להפסדי אשראי ובניכוי יתרות בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאות ריבית.
- (5) למידע נוסף, ראה [פרק "סיכון נזילות ומימון"](#) להלן.
- (6) למידע נוסף, ראה [פרק "הון, הלימות הון ומינוף"](#) להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
2020	31.03.2020	31.03.2021	
מדדי איכות אשראי עיקריים			
2.00%	1.73%	1.82%	שיעור הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
1.52%	1.68%	1.53%	שיעור חובות פגומים או חובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור
0.09%	0.25%	0.03%	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור ⁽¹⁾
0.64%	1.07%	(0.66%)	שיעור הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מתוך אשראי ממוצע לציבור ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח			
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד			
2,056	192	1,354	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
2,205	313	1,354	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מנוטרל חריגים ⁽²⁾
2,165	301	1,354	רווח נקי מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק
2,205	313	1,354	רווח נקי מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק מנוטרל חריגים ⁽³⁾
8,797	2,192	2,233	הכנסות ריבית, נטו
1,943	809	(508)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
9,885	2,498	2,682	רווח מימוני, נטו*
4,379	1,191	1,348	הכנסות שאינן מריבית
3,155	863	817	מזה - עמלות
7,501	1,916	1,919	הוצאות תפעוליות ואחרות
3,836	962	1,096	מזה - משכורות והוצאות נילוות
13,176	3,383	3,581	סך הכנסות
נתונים נוספים			
1.62	0.14	1.01	רווח נקי למניה המיוחס לבעלי המניות של הבנק (בש"ח)
⁽⁵⁾ 53.94	⁽⁵⁾ 53.94	-	סך-הכל דיבידנד למניה (באגורות) ⁽⁴⁾

* רווח מימוני, נטו כולל הכנסות ריבית, נטו והכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

- (1) מחושב על בסיס שנתי.
- (2) אינו כולל הוצאות בגין עדכון ההפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים ו-FIFA, השפעת סגירת הפעילות הפרטית בחו"ל, הפסד מהפרדות מישראל ופסד מירידת-ערך בגין השקעת הבנק בבנק פוזיטיף.
- (3) אינו כולל הוצאות בגין עדכון ההפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים ו-FIFA, השפעת סגירת הפעילות הפרטית בחו"ל, והפסד מירידת-ערך בגין השקעת הבנק בבנק פוזיטיף.
- (4) על-פי מועד ההכרזה.
- (5) שולם כדיבידנד בעין במניות, חושב בהתבסס על שער מניית ישראל כ-8 ביום 8 במרץ 2020 (10.91 ש"ח).

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן (המשך)

	ליום 31 במרץ	
	2020	2021
	ליום 31 בדצמבר	
	במיליוני ש"ח	
נתונים עיקריים מהמאזן		
סך-כל הנכסים	539,602	554,398
מזה - מזומנים ופיקדונות בבנקים	138,711	159,943
ניירות-ערך	71,885	64,798
אשראי לציבור, נטו	301,828	306,117
סיכון אשראי בעייתי, נטו	9,754	9,349
חובות פגומים מאזניים, נטו	2,517	2,599
אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL)	3,208	3,282
סך-כל ההתחייבויות	499,703	513,540
מזה - פיקדונות הציבור	435,217	455,394
פיקדונות מבנקים	6,591	6,942
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	23,490	21,415
הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	39,873	40,835
נתונים נוספים		
מחיר מניה לטוף תקופה (בש"ח)	22.0	26.0

1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

הבנק מבצע בחינה מקיפה להערכת הסיכונים אליהם הוא חשוף ואמידת המהותיות שלהם. במסגרת תהליך ה-ICAAP (תהליך פנימי להערכת הלימות ההון) הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון ריכוזיות, סיכון שוק, סיכון השקעה, סיכון תפעולי (לרבות סיכון IT וסיכון סייבר), סיכון צד נגדי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי-תחרותי, סיכון רגולטורי, סיכון ציות וסיכון מודל. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והם: סיכון משפטי, סיכון כלכלי וסיכון סביבתי. התפשטות נגיף הקורונה הינו אירוע בעל השלכות מקרו כלכליות מהותיות המשפיע הן על אופן עבודת הבנק והן על הפוטנציאל להתממשות סיכונים שונים ובכללם סיכון אשראי, סיכונים שוק וסיכון תפעולי. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 חל שיפור בסביבה הכלכלית בישראל זאת על רקע התחסנות חלקים נרחבים מהאוכלוסייה, ירידה בתחלואה והסרת חלק ניכר מן המגבלות שהוטלו על-ידי הממשלה. עם זאת, עדיין קיימת אי ודאות בנוגע למשך האירוע והשלכותיו העתידיות על פעילות המשק העולמי, המשק המקומי, לקוחות הבנק והבנק עצמו. למידע נוסף ראה [סעיף השפעת משבר התפשטות נגיף הקורונה ופרק סקירת הסיכונים להלן](#) ודוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 במרץ 2021.

1.4. יעדים ואסטרטגיה עסקית

בסוף שנת 2020 אישרו הנהלת הבנק והדירקטוריון את התוכנית האסטרטגית ובמסגרת זו נקבעו היעדים והאסטרטגיה העסקית לשנים 2021-2023. הליך קביעת היעדים והאסטרטגיה העסקית, בוצעו תוך בחינת השלכות התפשטות נגיף הקורונה, השינויים בכלכלה הגלובלית, השינויים בסביבה העסקית בישראל, מהלכי הרגולציה וההתעצמות בסביבה התחרותית בה פועל הבנק, בכלל תחומי פעילותו. התוכנית האסטרטגית גובשה תוך התייחסות למגמות המרכזיות המשפיעות על תעשיית הבנקאות ובהן, התגברות עוצמת התחרות מצד בנקים בינוניים ושחקנים פיננסיים חוץ בנקאיים, האצת מגמת המעבר לצריכת שירותים פיננסיים בערוצים הישירים (ערוצי הדיגיטל, המוקדים הטלפוניים והמכונות לשירות עצמי), המשך הצעדים הרגולטוריים להגברת התחרות במערכת הבנקאית, המשך השקעות משמעותיות בחברות פינטק וכניסתם של שחקנים טכנולוגיים משמעותיים לפעילות מול לקוחות קמעונאיים בזירה הפיננסית. בנוסף לשינויים אלו, התוכנית האסטרטגית נבנתה תוך התייחסות גם לתרחישים עתידיים אפשריים לענף הבנקאות כפי שאלו פורסמו על-ידי ועדת באזל לענייני בנקאות בפברואר 2018. להערכת הבנק, במגזר הבנקאות הקמעונאית (לקוחות פרטיים ועסקים קטנים) קיימת סבירות גבוהה להתממשות, מדורגת על פני שנים, של תרחיש "הבנק המבוזר" בו יבזרו השירותים הפיננסיים בין בנקים ושחקנים טכנולוגיים. ייתכן כי בתרחיש זה יירקמו שיתופי פעולה בין השחקנים באמצעות מודלים שונים לפעילות.

להערכת הבנק, בבנקאות העסקית והמסחרית, הערך המוסף שחברות הטכנולוגיה הגדולות יכולות לספק ללקוח העסקי הינו מוגבל יחסית ומכאן שהאיום הנשקף מצד ענקיות הטכנולוגיה בפלחי לקוחות אלו עדיין רחוק. על כן, להערכת הבנק במגזר הבנקאות העסקית קיימת סבירות גבוהה להתממשות תרחיש "הבנק המשופר". בתרחיש זה, יעברו הבנקים הקיימים תהליך מקיף של מודרניזציה ודיגיטציה ויעשו שימוש בטכנולוגיות חדשות כדי לשפר את מערכתיהם, לחדש את הממשק עם הלקוחות, ליצור ערך מוסף ולהציע שירותים מתקדמים. חלק מהמודלים העסקיים ישתנו, אך הקשר עם הלקוחות ופעילות הליבה יישמרו. הבנק מיישם את הוראות בנק ישראל לעמידה ביעדי ההון, והן נלקחו בחשבון במסגרת התכנון האסטרטגי של הבנק.

חזון הבנק - "מחויבים לצמיחה באמצעות בנקאות מתחדשת והוגנת ללקוחותינו"
כחלק מתהליך התכנון האסטרטגי, החליטה הנהלת הבנק והדירקטוריון לגבש חזון חדש אשר ינחה את פעילות הבנק.

אסטרטגיה עסקית

תוכנית הצמיחה מתבססת על שלושה צירים מרכזיים:

- 1. צמיחה בפעילות הבנקאית** - הבנק יפעל לצמיחה בהיקף פעילותו עם לקוחות הבנקאות הקמעונאית, המסחרית והעסקית, תוך שיפור מתמיד בהצעת הערך ללקוח.
- 2. פיתוח הבנקאות החדשה** - הבנק יקדם פיתוח של ערוצי הפצה חדשים עבור השירותים והמוצרים הבנקאיים, בדגש על ערוצי הפצה דיגיטליים חדשים הנשענים על יכולות ניתוח דאטה מתקדמות והצטיינות בחוויית המשתמש.
- 3. בניית תשתית ארגונית תומכת צמיחה** - הבנק יפעל להנעת תהליכים שיעודדו תרבות ארגונית ממוקדת לקוח, תומכת צמיחה ומאפשרת שיפור ה-delivery וה-Time to market. השימוש בדאטה ואנליטיקה ימשיך בתהליך ההרחבה וההעמקה שהחל לפני מספר שנים, לרבות מסעות לקוח הנתמכים בניתוח דאטה מתקדם. בנוסף, הבנק החל ביישום פרויקט לביצוע מודרניזציה של מערכות הליבה, ליצירת תשתית בנקאית גמישה ופשוטה יותר, שתשפר את קצב היישום של תהליכים עסקיים חדשים ופיתוח מוצרים חדשים (Time to Market), תשתית לבנקאות פתוחה (Open API) וצמצום עתיד של עלויות IT.

להרחבה בדבר אסטרטגיית הבנק וביטוייה בתחומי פעילותו השונים ראה [פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2020](#).

תוכניות העבודה של הבנק כפי שאושרו והנחות העבודה עליהן התבססו, מתייחסות לפעילות עתידית של הבנק. לפיכך, המידע שפורט בפרק זה בכל הקשור בתוכניות פעולה וכוונות הבנק הינו "מידע צופה פני עתיד".

התוכנית האסטרטגית שנקבעה מציבה יעדים שאפתניים לפעילויות השונות. עקב כך, יש להביא בחשבון כי בכל תכנון ובמיוחד בתכנון לטווח של מספר שנים, וביתר שאת בתקופה של שינויים וטלטלות בכלכלה הגלובלית והמערכת הפיננסית בעולם, קיימת מידה לא מבוטלת של אי ודאות. גורמים שונים ומגוונים עלולים להביא לידי כך שההנחות השונות העומדות בבסיס וברקע של התוכנית האסטרטגית לא יתקיימו, או לא יתקיימו במלואן, ושהתוכניות לעתיד לא יתממשו, או לא יתממשו במלואן. בין גורמים אלו יש לציין את הסביבה העסקית בישראל ובעולם ותנאי המאקרו. חשיבות מיוחדת יש לייחס להשלכות התפשטות נגיף הקורונה בעולם ובישראל, למצב הכלכלה העולמית, למצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור ולשינויים הרגולטוריים.

2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

2.1.1 סקירה כלכלית ופיננסית

התפתחויות בכלכלה העולמית

הפעילות הכלכלית באזורים השונים בעולם הושפעה ברבעון הראשון של השנה מהצלחת המדינות להפחית את שיעורי התחלואה, וכן מהתקדמות מבצעי חיסון האוכלוסייה. בעוד שבארצות-הברית ובבריטניה התחסנות האוכלוסייה מהירה וכן ניכרת ירידה חדה בהיקפי התחלואה, בגוש האירו ההאצה בחיסונים החלה רק בחודש מרץ 2021 כך ששיעור המתחסנים שם נמוך משמעותית מזה שבארצות-הברית ובריטניה וישראל. בשווקים המתעוררים, ובייחוד בהודו ובברזיל, נרשמה עלייה חדה בתחלואה והחמרה של ההגבלות. כלכלת ארצות-הברית צמחה ברבעון הראשון בשיעור של 6.4% במנחים שנתיים, בעוד שבגוש האירו נרשמה התכווצות של כ-2.5% בתוצר, כשצרפת היא בין המדינות הבודדות בגוש האירו שרשמה צמיחה חיובית ברבעון זה. עם הסרת רוב המגבלות על פעילויות, נרשמה עלייה במספר המועסקים בארצות-הברית ובאירופה, אך אלו עדיין לא חזרו לרמות טרם המשבר. ההתאוששות הכלכלית והמדיניות המוניטרית המרחיבה העלו את הציפיות לאינפלציה בעולם. בד בבד ברבעון הראשון נרשמה עלייה חדה במחיר הנפט ובמחירי הסחורות החקלאיות והתעשייתיות. אינפלציית הליבה ב-12 החודשים שהסתיימו במרץ הגיעה בארצות-הברית ל-1.6% ובגוש האירו ל-0.9%. הבנקים המרכזיים בארצות-הברית ובאירופה מאותתים שהם יהיו סבלניים לעליית האינפלציה ושהריבית לא צפויה לעלות בקרוב. בארצות-הברית עקום התשואות הפך להיות תלול יותר, כלומר המשקיעים צופים העלאות ריבית בטווח הבינוני.

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

הרבעון הראשון של שנת 2021 הושפע עדיין מהסגרים וההגבלות שהטילה הממשלה. הגבלות אלו הוסרו בהדרגה החל מחודש פברואר 2021, זאת לאור התחסנות מהירה של האוכלוסייה וירידה חדה בהיקפי התחלואה. חרף ההגבלות הפגיעה בפעילות הכלכלית הייתה נמוכה מזו של הסגרים הקודמים, זאת ככל הנראה על רקע התפתחות האמצעים לעבודה מרחוק, עלייה ברכישות המקוונות, וירידה בחששות הציבור. הפתיחה של המשק, החל מחודש פברואר 2021, הביאה לזינוק בצריכה הפרטית - הרכישות בכרטיסי אשראי לדוגמה עלו לרמה שגבוהה מזו של טרום התפרצות הקורונה. בשנת 2020 חלה עלייה חדה בשיעור החיסכון הפרטי במשק, זאת כתוצאה מירידה בצריכה. עם פתיחת המשק משקי הבית תרגמו את החיסכון שנצטבר לצריכה מוגברת. בד בבד ניתן לראות שמדדי אמון הצרכנים הגיעו לרמה שמתקרבת לזו של טרום התפרצות הקורונה. עלייה מתמשכת במחירי הנכסים הפיננסיים ובמחירי הנדל"ן יוצרת "אפקט עושר" שמעודד אף הוא את הצריכה הפרטית. יצוא שירותי ה-טק המשיך לגדול בקצב מהיר, וחברות ה-טק ישראליות נמכרו או מוזגו לחברות אחרות בשווי של מיליארדי דולרים. תרומתם של אלו לצמיחה השנה היא משמעותית. גם שוק הנדל"ן אופיין הרבעון בפעילות ערה: מכירת דירות חדשות הגיעה בחודשים ינואר-פברואר 2021 ל-3,600 יחידות בממוצע לחודש, בדומה לרמה הממוצעת במחצית השנייה של שנת 2020. שוק העבודה הגיב לפתיחת המשק ושיעור האבטלה הרחב ירד במהלך הרבעון הראשון מרמה של 18.4% בחודש ינואר ל-12.1% בחודש מרץ. התקופה הממושכת בה שהו חלק מהעובדים מחוץ למעגל העבודה, מעלה חשש שהחזרה לתעסוקה מלאה תארך זמן רב.

סמוך למועד פרסום הדוח חלה הסלמה במצב הביטחוני. עימותים שהחלו באזור מזרח ירושלים התרחבו לידי ירי רקטות מרצועת עזה לירושלים ולאזור הדרום. נכון למועד כתיבת הדוח נמשכת המתיחות הביטחונית והיא כוללת גם הפרות סדר ברחבי הארץ. עד כה תגובת השווקים הפיננסיים לאירועים היא מתונה.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית

הממשלה פעלה ברבעון הראשון של שנת 2021 ללא תקציב מדינה מאושר ובמסגרת של "תקציב המשכי". ביום 23 במרץ 2021 חלו בחירות כלליות לכנסת. נכון לתחילת חודש מאי 2021 טרם התגבשה קואליציה שתקים ממשלה. ברבעון הראשון של השנה נצטבר גירעון תקציבי של 22.4 מיליארד ש"ח זאת לעומת גירעון של 13.3 מיליארד ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגירעון המצטבר ב-12 החודשים האחרונים הגיע לרמה של 12.1% מהתוצר. ברבעון הראשון הממשלה הוציאה כ-21 מיליארד ש"ח במסגרת תוכנית כלכלית להתמודדות עם הקורונה. בנק ישראל הותיר את הריבית ללא שינוי ברמה של 0.1%, והמשיך בתוכנית ההקלה הכמותית שנועדה להגביר את הנזילות בשווקים ולהקל על נוטלי האשראי. בנק ישראל רכש ברבעון הראשון של שנת 2021 אגרות-חוב ממשלתיות בהיקף של 12.7 מיליארד ש"ח, והעניק הלוואות למערכת הבנקאית לטובת העמדת הלוואות לעסקים קטנים בהיקף של 8.5 מיליארד ש"ח.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן "הידוע" עלה ברבעון הראשון של שנת 2021 בשיעור של 0.1%, זאת בניגוד לירידה עונתית המאפיינת בדרך כלל את הרבעון הראשון. מדד המחירים בגין חודש מרץ 2021 עלה בשיעור של 0.6%, והוא גבוה ב-0.2% לעומת המדד במרץ אשתקד. בחודשים האחרונים ניתן לראות עלייה בסביבת האינפלציה, שבחלקה הגדול מהווה תיקון לירידות המחירים של השנה שעברה. מחירי הנפט, הסחורות החקלאיות והתעשייתיות בעולם עלו באופן ניכר, וכן התייקרו מחירי ההובלה הימית. הציפיות לאינפלציה עלו והן עתה בתוך תחום היעד לכל הטווחים. בשלב זה קשה לדעת האם עליות המחירים הן חד-פעמיות, או שמדובר בעלייה פרמננטית באינפלציה. השקל פוחת במהלך הרבעון הראשון של השנה בשיעור של 3.7% מול הדולר האמריקאי, ומול סל המטבעות הוא פוחת ב-1.3%. במהלך חודש ינואר 2021 הודיע בנק ישראל על תוכנית רכישת מטבע-חוץ בהיקף של 30 מיליארד דולר בשנת 2021. ברבעון הראשון של השנה רכש בנק ישראל 13.7 מיליארד דולר, ויתרות מטבע-החוץ הגיעו לסכום שיא של 186 מיליארד דולר.

שוקי הכספים והון

הירידה בתחלואה והשיפור בפעילות הכלכלית תמכו בהמשך העלויות בשוקי המניות בעולם. בסיכום הרבעון הראשון של שנת 2021 עלה מדד ה-S&P500 בארצות-הברית בשיעור של 5.8%, מדד המניות האירופי ה-STOXX_EUROPE_50 עלה ב-10.3% ומדד ת"א 125 עלה בשיעור של 6.1%. עלויות השערים הושפעו גם מצעדי התמיכה של הבנקים המרכזים, ובהם גם בנק ישראל. מחזורי המסחר היומיים במניות והמירים נותרו גבוהים ברמה של 1.9 מיליארד ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2021, בדומה לרמה הממוצעת שנרשמה בשנת 2020.

ברבעון הראשון של שנת 2021 נרשמה עלייה חדה בתשואות איגרות-החוב לטווחים הארוכים. בארצות-הברית תשואת האיגרת הממשלתית לטווח של עשר שנים עלתה מרמה של 0.92% בסוף שנת 2020 לרמה של 1.74% בסוף הרבעון הראשון של 2021. גם בישראל נרשמה עלייה בתשואות, ותשואת איגרת ממשלתית לטווח של עשר שנים עלתה בתקופה זו מרמה של 0.84% ל-1.19%. עליית התשואות נבלמה בחודש אפריל 2021 ובארצות-הברית ובישראל נרשמה בהן ירידה של כ-20 נקודות בסיס. בסיכום הרבעון הראשון מדד אגרות-החוב הממשלתיות השקליות ירד בשיעור של 1.5% ומדד אגרות-החוב הממשלתיות הצמודות נותר בקירוב ללא שינוי. מדד אגרות-החוב הקונצרניות עלה ברבעון ב-2.2% ומרווחי התשואה לעומת אגרות-החוב הממשלתיות ירדו לרמה של כ-1.30%, רמה הנמוכה מזו שנרשמה טרם משבר הקורונה. גיוסי הון של החברות הישראליות הלא פיננסיות באמצעות אגרות-חוב הסתכמו בכ-9.1 מיליארד ש"ח, לעומת 10.4 מיליארד ש"ח שגויסו ברבעון המקביל אשתקד. עיקר הירידה בגיוסים מקורה בחברות בסקטור הנדל"ן.

טבלה 1-2: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי חליפין

לשנת 2020	שללושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2020	2021	
(0.6%)	(0.5%)	0.1%	שיעור עליית (ירידת) מדד המחירים ה"דוע"
(7.0%)	3.2%	3.7%	שיעור עליית (ירידת) שער הדולר של ארצות-הברית
2.1%	3.1%	(3.0%)	שיעור עליית (ירידת) שער הפרנק השוויצרי
1.7%	0.6%	(0.8%)	שיעור עליית (ירידת) שער האירו
(25.4%)	(6.6%)	(7.5%)	שיעור ירידת שער הלירה התורכית

נתונים על ריבית בנק ישראל:

31.03.2020	30.06.2020	30.09.2020	31.12.2020	31.03.2021	
0.25%	0.10%	0.10%	0.10%	0.10%	שיעור הריבית בסוף התקופה

2.1.2. סיכונים מובילים ומתפתחים

בהתבסס על המלצת ה-FSB (המוסד ליציבות פיננסית), סיכון מוביל מוגדר כהתפתחות המתרחשת כיום בסביבת העסקים של הבנק, אשר עלולה להשפיע לרעה על תוצאות הבנק במהלך השנה הקרובה. זאת לעומת סיכון מתפתח אשר ישנה אי ודאות גדולה יותר לגבי מועד גיבושו לכלל התרחשות בעלת השפעה מהותית על אסטרטגיית הבנק.

ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק מתואר בהרחבה ב"דוח על הסיכונים"- גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 במרץ 2021". הנהלת הבנק והדירקטוריון דנו בהשפעתם על הבנק של הסיכונים המובילים והמתפתחים המפורטים להלן ובוחנים מעת לעת את הצורך בהתאמת האסטרטגיה העסקית בהתאם להתפתחויות אלה:

• **סביבת המקור:** פעילות הבנק תלויה בסביבה העסקית בישראל ובעולם. מצב הכלכלה העולמית, שינויים משמעותיים במדיניות המוניטרית ובעקומי הריבית, תנודתיות בשווקים ושינויים במחירי הנכסים הפיננסיים בארץ ובעולם ובמחירי הנדל"ן והמצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור הינם בעלי פוטנציאל להשפעה על פעילות הבנק. התוכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק כוללת הנחות מסוימות לגבי סביבת המקור, תוך התייחסות לסיכונים הקיימים בכלכלה הגלובלית ובמשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון. הבנק מעריך ובוחן את התוכנית האסטרטגית לאור שינויים בסביבת המקור.

משבר התפשטות נגיף הקורונה הינו משבר בעל השלכות מקרו כלכליות מהותיות המשפיע הן על אופן עבודת הבנק והן על הפוטנציאל להתממשות סיכונים שונים ובכללם סיכון אשראי, סיכונים שוק וסיכון תפעולי. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 חל שיפור בסביבה הכלכלית בישראל זאת על רקע התחסנות חלקים נרחבים מהאוכלוסייה, ירידה בתחלואה והסרת חלק ניכר מן המגבלות שהוטלו על-ידי הממשלה. עם זאת, עדיין קיימת אי ודאות בנוגע למשך המשבר והשלכותיו העתידיות על פעילות המשק העולמי, המשק המקומי, לקוחות הבנק והבנק עצמו ובהתאם גם על הסיכונים השונים. לפרטים ראה [פרק סקירה כלכלית ופיננסית](#) לעיל [ופרק השפעת משבר התפשטות נגיף הקורונה להלן](#).

- **הסביבה הרגולטורית בארץ ובחו"ל:** לרפורמות גולטוריות בינלאומיות קיימת השלכה על פעילותו העסקית של הבנק בארץ ובעולם. בישראל גובשו בשנים האחרונות מספר יוזמות רגולטוריות שעניינן בעיקר הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית בישראל ולצידן קיימות מספר יוזמות רגולטוריות נוספות הנמצאות בשלבי ייזום. היוזמות והמגמות הרגולטוריות, כמו ניווד חשבונות בנק ובנקאות פתוחה עשויות להשפיע על המערכת הבנקאית בכלל ועל הבנק בפרט. בשלב זה מוקדם להעריך את כל ההשפעות של שינויים אלה על הבנק.
 - **סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות:** איומי הסייבר המתגברים כלפי גופים פיננסיים מביאים להפנית משאבי התעשייה הבנקאית להתמודדות עם הסיכון. הבנק מבצע בקורות באופן תדיר בכלל הערוצים על מנת למנוע חדירת פוגענים, הפעלת תוכנות זדוניות ומניעת דלף מידע. מעגלי הבקרה מורכבים ממספר רב של מערכות אבטחת מידע מתקדמות אשר פרוסות פנימית ברשת הבנק וחיצונית בתור הגנה היקפית. עקב התפשטות נגיף הקורונה חל תהליך של מעבר משמעותי של עובדים לעבודה מרחוק ושינויים נוספים באופן פעילות הבנק, זאת במקביל לגידול באיומים ובניסיונות תקיפה. מערך הגנת הסייבר פיתח מענה לצמצום הסיכונים.
 - **סיכון תחרותי-אסטרטגי:** תחרות חדשה מצד חברות ביג-טק (אפל, גוגל, פייסבוק, אמזון ועוד), חברות פינטק ובנקים דיגיטליים, לצד חדירה של טכנולוגיות חדשות, שינויים בהתנהגות הלקוחות ומודלים עסקיים חדשים בעולם הפיננסי, עלולים להשפיע משמעותית על המערכת הבנקאית בארץ ובעולם בטווח הבינוני-ארוך. לצד זאת, שינויים רגולטוריים ותחרותיים בזירה המקומית, בדגש על מהלכים להגברת התחרות בשוק האשראי הקמעונאי, כדוגמת חוק נתוני אשראי שנכנס לתוקפו בחודש אפריל 2019, ניווד חשבונות בנק ובנקאות פתוחה העלולים להשפיע על התוצאות העסקיות של הבנק. הבנק גיבש תוכנית אסטרטגית לשנים 2021-2023 הכוללת ביצוע צעדים בתחומי החדשנות, הטכנולוגיה, מבנה הפעילות ועוד, כדי לתת מענה למכלול האיומים.
 - **סיכון הציות:** תחת סיכון הציות כלולים, בהתאם להוראת נוהל בנקאי תקין 308, גם סיכונים הנובעים מתחום הוגנות הבנק כלפי לקוחותיו, ניגוד עניינים, איסור הלבנת הון ומימון טרור, מתן ייעוץ ללקוח, הגנה על הפרטיות (למעט היבטים של טכנולוגיית המידע), היבטי מיסוי רלוונטיים למוצרים או שירותים ללקוחות, או הוראות בעלות אופי דומה. התממשות הסיכון בעולם באה לידי ביטוי בהמשך החקירות נגד בנקים בעולם והקנסות המוטלים עליהם בקשר להפרות חוק או רגולציה, כגון בדבר סיוע להעלמות מס ומניעת מימון טרור, הלבנת הון וחקירת מעשי שחיתות.
 - **סיכון סביבתי:** בשנים האחרונות גברה ההבנה בעולם, כי אפשרות של התממשות סיכונים סביבתיים וסיכונים אקלים תפגע בכלכלה ובמקרים קיצוניים עלולה להביא לפגיעה משמעותית בבנקים ובמערכת הפיננסית כתוצאה מהתממשות סיכונים פיננסיים ולא-פיננסיים בטווח הארוך. השפעות אלו יכולות לבוא לידי ביטוי גם במסגרת הסיכונים האחרים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי בפעילותו, כמו סיכון אשראי (דרך ההשפעה על החוסן הפיננסי של לווים ושווי ביטחונות), סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון משפטי, סיכון מוניטין ועוד. לסיכונים אלו, בדגש על סיכונים האקלים והשפעת תהליכי מעבר לכלכלה מעוטת פליטת גזי חממה, יש מאפיינים ייחודיים של חוסר ודאות. בשלב זה מוקדם להעריך את פוטנציאל ההשפעות ארוכות הטווח של שינויים אלו על הבנק.
- לפרטים בדבר הליכים משפטיים ראה [ביאור 10](#) בתמצית הדוחות הכספיים.
- לפרטים בדבר יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה על פעילות הבנק בתקופת הדיווח ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

2.1.3. השפעת משבר התפשטות נגיף הקורונה

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 החל נגיף הקורונה להתפשט בקצב מהיר ברחבי העולם, ובתגובה לכך ננקטו על-ידי ממשלות בעולם, לרבות בישראל, צעדי התגוננות כגון הגבלת מעבר בין מדינות, אמצעי בידוד וצמצום התקליוות ותנועה, סגרים, הגבלות על הפעלת עסקים פרטיים ושירותים ממשלתיים ועירוניים ועוד. בישראל, הרבעון הראשון של שנת 2021 הושפע בתחילתו מתחלואה גבוהה, סגרים והגבלות שהטילה הממשלה. הגבלות אלו הוסרו בהדרגה החל מחודש פברואר, לאור התחסנות מהירה של האוכלוסייה וירידה חדה בהיקפי התחלואה. זאת בעוד בחלקים מן העולם קיימת תחלואה משמעותית, זמינות חיסונים מוגבלת ומגבלות שונות. מצב התחלואה בעולם וחשש ממוטציות עמידות לחיסון יוצרים אי ודאות מסוימת לגבי המשך המשבר הבריאותי והשלכותיו.

חרף ההגבלות על הפעילות בארץ הפגיעה בפעילות הכלכלית הייתה נמוכה מזו של תקופת הסגר הראשון. הפתיחה של המשק החל מחודש פברואר הביאה לזינוק בצריכה הפרטית. כמו-כן הרבעון אופיין בעלייה חדה ברכישת דירות חדשות וביקושי שיא למשכנתאות. המדיניות הכלכלית, הן התקציבית והן המוניטרית, נותרה מרחיבה מאוד. הממשלה המשיכה את תוכניות המענקים לעסקים ואת תשלומי החופשה ללא תשלום ובנק ישראל האריך את תוכנית רכישת אגרות-החוב והקצה סכום של 30 מיליארד דולר לרכישת מטבע-חוץ. המדיניות הכלכלית המרחיבה תורמת לשיפור מצב המשק בטווח הקצר, אך השפעתה ארוכת הטווח פחות ברורה. בפרט, המדיניות המרחיבה בעת בה הפעילות במשק מתאוששת הביאה לעלייה בציפיות לאינפלציה, כאשר בשלב זה קשה להעריך אם עליות מחירים אלו הן זמניות או שסביבת האינפלציה עלתה.

על אף השיפור ברבעון הראשון, משבר התפשטות הנגיף משפיע לרעה על פעילות המשק בישראל אליו חשופה פעילות הבנק וקיימות וצפויות לו השלכות על עסקי הבנק, לרבות בגין עלייה בסיכון האשראי וקשיי נזילות של לווים, הן במגזר העסקי והן במגזר הפרטי. כמו-כן להורדת ריביות לזמן קצר על-ידי הבנקים המרכזיים, השפעה על קיטון בהכנסות המימון והריבית של הבנק. זאת בנוסף לסיכון לירידות בשערי נכסים סחירים ושינוי במרווחי אגרות-חוב אשר עלולים ליצור השפעה לרעה על שווי הנכסים הסחירים של הבנק והשפעות נוספות.

בהתאם, כחלק מהיערכות הבנק לתוצאות משבר הקורונה, ובמטרה להעריך את השפעותיו האפשריות, נבחנו תרחישים שונים להתפתחות שורה של פרמטרים כלכליים, ואלו משמשים את הבנק לאמידת ההשפעות על הבנק. בתרחיש הייחוס הבנק מניח כי המגיפה תוסיף לדעוך ולא נראה גל נוסף של הידבקויות. המגבלות הקיימות, כמו על כניסת תיירים יוסרו אף הן במחצית השנייה של השנה. שיעור האבטלה הרחב ירד בהדרגה ל-9.0% בסוף שנת 2021. המדיניות המרחיבה צפויה להיוותר על כנה. הערכות ותרחישים אלו מתעדכנים באופן שוטף בהתאם לתחזיות השונות, לתוכניות הכלכליות של הממשלה ולאירועים בארץ ובעולם. ראה [סעיף 1.1 לעיל](#) בנוגע לאזהרת מידע צופה פני עתיד.

בהיבט התפעולי ובהיבטי המשכיות עסקית נקט הבנק בשורה של תהליכים ואמצעים ובכללם עבודה מרוחקת, דילול ו/או פיצול יחידות, שינויים באופן פעילות הסניפים והפעילות מול הלקוחות, דחיית תשלומי משכנתאות והלוואות ועוד. זאת בהתאם להנחיות הממשלה ומשרד הבריאות ושינויי רגולציה של בנק ישראל, ובפרט הוראת שעה ניהול בנקאי תקין 250 של הפיקוח על הבנקים המתעדכנת מעת לעת. ככלל, הסיכונים התפעוליים ובכללם סיכוני הסייבר שקשורים למשבר והשלכותיו נותחו ובהתאם נשקלים ומיושמים בקרות ואמצעים מתאימים למזעור הסיכון. עם זאת, אופן הפעילות המשתנה לאור משבר התפשטות נגיף הקורונה טומן בחובו גידול מסוים בסיכון התפעולי במובנו הרחב. אופן הפעילות משתנה תדיר בהתאם לחומרת התפשטות הנגיף והנחיות הממשלה בנושא, כאשר נכון לעת הזו, הפעילות התפעולית בתהליך חזרה לשגרה תוך שמירה על ההנחיות. על רקע משבר התפשטות נגיף הקורונה ועל מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי, הפחית הפיקוח על הבנקים את דרישות ההון מהבנקים במסגרת הוראת שעה (שתוקפה הוארך עד 30 בספטמבר 2021), לפרטים נוספים, ראה [פרק הון ומינוף בדוח על הסיכונים ופרק הון, הלימות הון ומינוף להלן](#).

על רקע בקשת הפיקוח על הבנקים כי המקורות ההוניים שישתחררו כתוצאה מהקטנת דרישות ההון ישמשו להגדלת אשראי החליט דירקטוריון הבנק ביום 31 במרץ 2020 להתאים את יעד יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ל-9.5% וכן החליט כי בשים לב למדיניות החלוקה הקיימת בבנק, לאור אי הוודאות בתנאים המקרו כלכליים יחד עם הגשמת תכלית הוראת השעה ומדיניות הפיקוח על הבנקים, עד לתום תוקף הוראת השעה והתבהרות התנאים ימשיך הבנק שלא לבצע חלוקות מרווחים שוטפים.

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרץ 2021 הינו 11.67% ויחס המינוף ירד ל-6.65% לעומת יחס הון עצמי רובד 1 של 11.52% ויחס מינוף של 6.78% ב-31 בדצמבר 2020. הירידה ביחס המינוף נבעה מעלייה בנפח המאזן בעקבות גידול בפיקדונות הציבור ומנגד עלייה במזומנים ופיקדונות בבנקים כתוצאה מהרחבה המוניטרית שבוצעה על-ידי בנק ישראל והעלייה בנזילות שחלה בעקבותיה, כך שעיקר הקיטון מקורו בעלייה בנזילות שאינה משקפת מינוף לחשיפות אשראי. יחס הנזילות הממוצע של הבנק במאחד עמד על 139% ברבעון שהסתיים ב-31 במרץ 2021, גבוה מהיחס טרם התפשטות הנגיף, זאת על רקע ההרחבה המוניטרית שמביאה לגידול בפיקדונות.

מתחילת המשבר ועד ליום 31 דצמבר 2020 רשם הבנק גידול בהוצאה הקבוצתית להפסדי אשראי בסך של כ-1.6 מיליארד ש"ח. זאת בנוסף להוצאות פרטניות בגין לווים המזוהים ספציפית. לפרטים נוספים ראה [דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2020](#). ברבעון הראשון של שנת 2021 רשם הבנק הכנסות מהפסדי אשראי שהסתכמו לסך של כ-508 מיליון ש"ח (מזה נרשמה בהפרשה הקבוצתית הכנסה בסך של כ-476 מיליון ש"ח). הקיטון בהפרשה הקבוצתית נרשם לנוכח השיפור שחל בפרמטרים המקרו כלכליים ובהמשך הירידה בהיקף החובות הנמצאים בדחיית תשלומים. בעקבות משבר הקורונה, נכון ליום 31 במרץ 2021, נדחו תשלומי הלוואות (קרן ו/או ריבית) בהיקף של כ-633 מיליון ש"ח, מתוך סך החובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים, כמפורט בפרק סיכון האשראי להלן.

התנודתיות בשווקים הפיננסיים בתחילת המשבר שהביאה לעלייה באמדני הסיכון של פעילות חדר העסקות של הבנק ולקוחותיו נרגעה בהמשכו, והירידה בשווי הנכסים הסחירים התחלפה בהתאוששות ואף ברמות שיא בחלק מהמדדים, זאת על רקע ההרחבות המוניטריות בארץ ובעולם. לפרטים בדבר השפעה על סיכוני השוק ראה [פרק סיכון שוק להלן](#).

לא ניתן להעריך את היקף התפשטות הנגיף בעתיד, או את תגובת הממשלות והבנקים המרכזיים הן מבחינת ההגבלות שיוטלו על המשק והן מבחינת צעדים לתמיכה ועידוד הפעילות הכלכלית ואת תגובת הכלכלות והשווקים. לא ניתן גם לאמוד ולכמת את משך המשבר ועומקו ואת השפעתו העתידית על הכלכלה העולמית, המשק הישראלי, לקוחות הבנק והבנק עצמו.

2.1.4. רואי החשבון המבקרים

רואי החשבון זיו האפט (BDO) וסומך חייקין (KPMG) משמשים כרואי החשבון המשותפים של הבנק. משרד האפט את האפט אשר התמזג למשרד זיו האפט בשנת 2000 החל לכהן כרואה החשבון המבקר של הבנק בשנת 1921. משרד סומך חייקין החל לכהן כרואה החשבון של הבנק בשנת 1998. לעיתים, מוצא לנכון רואה החשבון המבקר לכלול שינוי מהנוסח האחיד על-ידי הוספת פיסקת הפניית תשומת לב שנועדה להדגיש עניין מסוים המשפיע באופן משמעותי על הדוחות הכספיים וכלול בביאור לדוחות הכספיים. רואי החשבון המבקרים הפנו את תשומת הלב לאמור בביאור 10.ב (ב) בתמצית הדוחות הכספיים בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

כפי שיפורט להלן, התוצאות הכספיות, החל מחודש מרץ 2020, הושפעו מהתפשטות נגיף הקורונה. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 חל שיפור בסביבה הכלכלית בישראל, זאת על רקע התחסנות חלקים נרחבים מהאוכלוסייה. הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 הסתכם ב-1,354 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 192 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח נובע בעיקר מרישום הכנסות מהפסדי אשראי, בעיקר בשל שיפור בפרמטרים המקרו כלכליים ובהמשך הירידה בהיקף החובות הנמצאים בדחיית תשלומים שהביא לקטון בשיעורי הפרשה הקבוצתית, וכן מגידול ברווח ממניות. תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 הסתכמה בכ-14.2% בהשוואה לשיעור של כ-2.0% בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 2-2: תמצית דוח רווח והפסד

השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.20	31.03.21	
	במיליוני ש"ח		
1.9%	2,542	2,591	הכנסות ריבית
2.3%	(350)	(358)	הוצאות ריבית
1.9%	2,192	2,233	הכנסות ריבית, נטו
46.7%	306	449	הכנסות מימון שאינן מריבית
7.4%	2,498	2,682	רווח מימוני, נטו*
(162.8%)	809	(508)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
88.9%	1,689	3,190	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
1.6%	885	899	עמלות והכנסות אחרות
0.2%	1,916	1,919	הוצאות תפעוליות ואחרות
229.8%	658	2,170	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
127.5%	363	826	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
355.6%	295	1,344	רווח מפעילות נמשכת לאחר מסים
600.0%	1	7	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
356.4%	296	1,351	רווח נקי מפעילות נמשכת
(100.0%)	(109)	-	הפסד מפעילות מופסקת
			רווח נקי:
622.5%	187	1,351	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(40.0%)	5	3	הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
605.2%	192	1,354	המיוחס לבעלי מניות הבנק
610.0%	2.0%	14.2%	תשואת הרווח הנקי

* סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד באופן המאפשר ניתוח טוב יותר של התוצאות הפיננסיות. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות מימון שאינן מריבית מסעיף הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית לרווח המימוני, נטו.

2.2.1. התפתחות הכנסות והוצאות

הרווח המימוני נטו

בכדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות ריבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מריבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים, בין היתר הפרשי שער ורווח מממוש ניירות-ערך, המהווים חלק אינטגרלי בניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות מנגזרים כוללות, בין השאר, את השפעות ערך הזמן בשווי ההוגן של נגזרים המקזזות את חשיפות הריבית המאזניות וכן את השפעות שיעור השינוי במדד הידוע בגין יתרות נגזרים המקזזות את חשיפות המדד בגין היתרות המאזניות.

טבלה 2-3: הרכב הרווח המימוני, נטו

השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	
	31.03.20	31.03.21
	במיליוני ש"ח	
הכנסות ריבית	2,542	2,591
הוצאות ריבית	(350)	(358)
הכנסות ריבית, נטו	2,192	2,233
הכנסות מימון שאינן מריבית	306	449
סך הרווח המימוני המדווח	2,498	2,682
בנטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:		
הכנסות ממימוש והתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב	27	59
רווח (הפסד) מהשקעות במניות	(122)	293
התאמה לשווי הוגן של השקעה בחברה מוחזקת	11	6
התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾	9	29
הכנסות (הוצאות) מימון הנובעות מחיסוי המס בגין השקעות בחו"ל וגידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים ⁽²⁾	87	(43)
סך-הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת	12	344
סך-הכל רווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽³⁾	2,486	2,338
	(5.95%)	

- השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה.
- בסעיף זה נכללו השפעות גידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים והשפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על ההשקעות בחברות בנות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב ההפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.
- רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבוני. מזה בגין השפעות שינויים במדד: הכנסה בסך 12 מיליון ש"ח ברבעון ראשון בשנת 2021, בהשוואה להוצאה בסך 70 מיליון ש"ח ברבעון ראשון בשנת 2020.

הכנסות המימון מפעילות שוטפת בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 הסתכמו בסך של 2,338 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 2,486 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נבעה מקיטון במרווחים הפיננסיים בפיקדונות בשל ירידת שיעורי הריבית הדולרית והשקלית. בנוסף, חלה ירידה בהיקף האשראי הקמעונאי הצרכני וחל קיטון בהכנסות מפעילות חדר עסקות, כאשר בתקופה המקבילה אשתקד חלה עלייה בהיקף העסקות עקב התנדויות בשוק בעקבות משבר התפשטות נגיף קורונה. מנגד, חל גידול בהכנסות מהפרשי הצמדה, בשל השינויים בשיעור המדד הידוע בין התקופות וחלה עלייה בהיקף האשראי לדיור והאשראי העסקי.

סך הרווח המימוני המדווח הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 בסך של 2,682 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 2,498 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נבעה בעיקר מגידול ברווחים מהשקעה במניות. מנגד, חל קיטון בהכנסות מהפרשי שער בעיקר בשל גידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים וחל קיטון ברווח עקב ירידה בהכנסות מפעילות שוטפת כאמור לעיל.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

טבלה 4-2: נתונים עיקריים בדבר הכנסות והוצאות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
31.03.20		31.03.21		
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה) ריבית	הכנסות (הוצאות) ריבית	
במיליוני ש"ח/באחוזים				
2.45%	2,542	2.10%	2,591	הכנסות ריבית
0.58%	(350)	0.52%	(358)	הוצאות ריבית
1.87%	2,192	1.58%	2,233	הכנסות ריבית, נטו
2.11%		1.81%		יחס בין הכנסות מריבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הריבית

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 חלה עלייה בהכנסות ובהוצאות ריבית לעומת התקופה המקבילה אשתקד אשר נבעה מעלייה בנפח הנכסים וההתחייבויות ומגידול בהפרשי הצמדה, בשל השינויים בשיעור עלית המדד הידוע בין התקופות. העלייה קוזה בשל קיטון בשיעורי הריביות עקב ירידת שיעורי הריבית הדולרית והשקלית. בנוסף, הושפעו הכנסות הריבית משינוי בתמהיל האשראי שבא לידי ביטוי בקיטון בהיקפי האשראי הקמעונאי הצרכני וגידול בהיקפי האשראי לדיוור.

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 חלה ירידה ביחס בין הכנסות ריבית, נטו לבין יתרת נכסים נושאי ריבית לעומת התקופה המקבילה אשתקד בשיעור של 0.3%, בעיקר עקב גידול ביתרה הממוצעת של הנכסים נושאי ריבית, שנבע ברובו מעלייה חדה בנכסים הנזילים עקב גידול במקורות מפקדונות הציבור אשר הופקדו בבנק ישראל.

לפרטים נוספים ראה [פרק "שיעורי הכנסות והוצאות ריבית" בדוח ממשל תאגידי](#) להלן.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 בהכנסה בסך של כ-508 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאה בסך של 809 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאה הפרטנית, נטו הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 להכנסה בסך של 55 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאה בסך של 202 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נובע הן מירידה בהוצאה הפרטנית ברוטו והן מגידול בהיקפי הריקברי בתקופה.

ההוצאה הקבוצתית, נטו, הסתכמה להכנסה בסך של 453 מיליון ש"ח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021, בהשוואה להוצאה בסך של 607 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהוצאה הקבוצתית נבע בעיקרו מהשפעת השיפור שחל בפרמטרים המקרו כלכליים ובהמשך הירידה בהיקף החובות הנמצאים בדחיית תשלומים שהביאו לקיטון בשיעורי הפרשה הקבוצתית וכן מירידה בהיקף המחיקות האוטומטיות.

למידע נוסף בדבר התפתחות יתרות האשראי לציבור ראה [פרק המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון](#) להלן.

למידע נוסף בדבר התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי, ראה [ביאור 6](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

טבלה 5-2: הוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים**

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.03.20	31.03.21	
במיליוני ש"ח		
324	89	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(122)	(144)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
202	(55)	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו, בגין הפסדי אשראי
607	(453)	הוצאה (הכנסה), נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות, נטו
809	(508)	סך-הכל הוצאה להפסדי אשראי*
* מזה:		
656	(203)	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
32	(68)	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
120	(237)	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
1	-	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות
809	(508)	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי
ב-%		
שיעור הוצאה מסך האשראי לציבור***:		
0.43%	0.11%	שיעור הוצאה הפרטנית בגין הפסדי אשראי
1.24%	(0.47%)	שיעור הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור****
1.07%	(0.66%)	שיעור הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.25%	0.03%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
14.20%	1.62%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

** לרבות בגין אשראי לדיור שנבחן לפי עומק הפיגור.

*** על בסיס שנתי.

**** הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך הוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.

עמלות והכנסות אחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 ב-899 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-885 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות מעמלות הושפעו, בין היתר, מהשלכות התפשטות נגיף הקורונה וגרמו לירידה בהכנסות מדמי ניהול חשבון ובהכנסות מכרטיסי אשראי. מנגד, חלה עלייה בעמלות מעסקי מימון. העמלות מפעילות בניירות-ערך נותרו ברמה גבוהה, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד, בשל מחזורי פעילות גבוהים בשוק ההון.

הכנסות האחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 ב-82 מיליון ש"ח בהשוואה ל-22 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נבעה בעיקרה מרווחי הון ממכירת סניפים.

טבלה 6-2: פירוט עמלות והכנסות אחרות

השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.20	31.03.21	
במיליוני ש"ח			
			עמלות
(11.0%)	210	187	דמי ניהול חשבונות
(0.9%)	223	221	פעילות בניירות-ערך
(27.6%)	76	55	כרטיסי אשראי, נטו
(1.6%)	63	62	טיפול באשראי
13.9%	122	139	עמלות מעסקי מימון
(9.5%)	169	153	עמלות אחרות
(5.3%)	863	817	סך-הכל עמלות תפעוליות
272.7%	22	82	סך-הכל אחרות
1.6%	885	899	סך-הכל הכנסות תפעוליות והכנסות ואחרות

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 ב-1,919 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 7-2: פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות

השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.20	31.03.21	
במיליוני ש"ח			
13.9%	962	1,096	שכר
5.0%	321	337	אחזקה ופחת בניינים וציוד
(23.2%)	633	486	הוצאות אחרות
0.2%	1,916	1,919	סך-הכל הוצאות תפעוליות ואחרות

הוצאות השכר הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 ב-1,096 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-962 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 13.9%. הגידול בהוצאות השכר נבע מגידול בהוצאה למענק עקב העלייה בשיעורי התשואה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הוצאות השכר השוטפות משקפות המשך חיסכון עקב המשך תהליכי התייעלות.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 ב-337 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-321 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 5.0% נובע בעיקר מגידול בהוצאות הפחת.

ההוצאות האחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 ב-486 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-633 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נבעה בעיקר מירידה בהוצאות משפטיות ובהפרשה בגין חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.

ההפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 בסך של 826 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 363 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול הנובע בעיקר מעלייה ברווח לפני מס.

הרווח (ההפסד) הנקי מפעילות מופסקת הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 בהפסד בסך של 109 מיליון ש"ח אשר נבע מהכרה בהפסד מירידת-ערך ההשקעה בישראל בסך של כ-109 מיליון ש"ח (לאחר השפעת המס) עקב ירידת מחיר המניה מתחת ליתרת ההשקעה בספרי הבנק ליום 31 בדצמבר 2019, בהשוואה למחיר ערב חלוקתה כדיבידנד בעין לבעלי המניות בחודש מרץ 2020.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בהוצאות, נטו, של חברות מאוחדות הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 בחלקם בהפסד בסך של 3 מיליון ש"ח, בהשוואה לחלקם בהפסד בסך של 5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 בסך של 1,354 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 192 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 ב-1.01 ש"ח, בהשוואה ל-0.14 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

2.2.2. התפתחות ברווח הכולל

טבלה 2-8: רווח כולל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.03.20	31.03.21	
במיליוני ש"ח		
187	1,351	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
5	3	הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
192	1,354	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
		רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
(667)	(582)	התאמות בגין אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן נטו
635	(17)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים*
(32)	(599)	הפסד כולל אחר, לפני מסים
7	204	השפעת המס המתייחס
(25)	(395)	הפסד כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
-	-	בניכוי הפסד (רווח) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(25)	(395)	הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
162	956	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
5	3	ההפסד הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
167	959	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הרווח הכולל הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 בסך של 959 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 167 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הכולל הושפע בעיקרו, מעלייה ברווח הנקי, אשר קוזזה בחלקה מירידה בהתאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד בשל עלייה בשיעור ההיוון של ההתחייבויות האקטואריות ברבעון המקביל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

2.3. המבנה והתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

המאזן המאוחד ליום 31 במרץ 2021 הסתכם ב-554.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-539.6 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2020. העלייה נבעה בעיקר מגידול בפיקדונות הציבור בשל המשך ההרחבה המוניטרית שמבצע בנק ישראל והגדלת בסיס הכסף וכן מהמשך עלייה בחיסכון הציבור.

טבלה 9-2: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.20	31.03.21	
	במיליוני ש"ח		
2.7%	539,602	554,398	סך-כל הנכסים
1.4%	301,828	306,117	אשראי לציבור, נטו
15.3%	138,711	159,943	מזומנים ופיקדונות בבנקים
(9.9%)	71,885	64,798	ניירות-ערך
4.6%	435,217	455,394	פיקדונות הציבור
(8.8%)	23,490	21,415	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
2.4%	39,873	40,835	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק

2.3.1. מבנה והתפתחות הנכסים וההתחייבויות

אשראי לציבור

טבלה 10-2: התפתחות האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות גישת ההנהלה

השינוי	ליום		
	31.12.20	31.03.21	
	במיליוני ש"ח		
(0.0%)	37,233	37,225	לקוחות פרטיים
(0.7%)	31,371	31,139	עסקים קטנים
1.9%	98,737	100,650	הלואות לדיר
3.6%	42,290	43,832	מסחרי
(0.0%)	78,103	78,102	עסקי
7.8%	12,521	13,502	פעילות בינלאומית
6.0%	1,573	1,667	ניהול פיננסי
1.4%	301,828	306,117	סך-הכל

למידע נוסף בנוגע להתפתחות האשראי וסיכוני האשראי לפי ענפי משק ראה [סעיף סיכון אשראי בפרק סקירת הסיכונים, להלן](#).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

חבויית בעייתיות טבלה 2-11: סיכון אשראי בעייתית⁽¹⁾

31.12.20			31.03.21			
סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	
במיליוני ש"ח						
4,640	669	3,971	4,621	623	3,998	סיכון אשראי פגום
2,412	158	2,254	2,266	210	2,056	סיכון אשראי נחות ⁽²⁾
5,186	781	4,405	4,751	716	4,035	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
12,238	1,608	10,630	11,638	1,549	10,089	סך סיכון אשראי בעייתית*
9,754	1,460	8,294	9,349	1,409	7,940	סיכון אשראי בעייתית, נטו
728	-	728	777	-	777	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
(2) לרבות בגין הלוואות לדירור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדירור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר. לפרטים בדבר הנחיות הפיקוח על הבנקים במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה, ראה [ביאור 1.1](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

למידע נוסף על ניתוח תיק האשראי וסיכון אשראי בעייתית, לרבות תרחישים וניתוחי רגישות שנבחנו, ראה [סעיף סיכון אשראי, בפרק סקירת הסיכונים להלן](#).

אשראי חוץ-מאזני

טבלה 2-12: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים

השינוי	יתרה ליום		במיליוני ש"ח	
	31.12.20	31.03.21		
	828	1,300		מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים למעט נגזרים
57.0%				אשראי תעודות
4.9%	52,213	54,758		ערבויית והתחייבויות אחרות**,*
(16.7%)	15,744	13,110		מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק
4.7%	47,997	50,258		מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו*
3.4%	71,776	74,181		התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויית

* כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-11,174 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתיק ערבויית חוק מכר (ליום 31.12.20: 11,819 מיליוני ש"ח).
** כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלקת המעו"ף בסך 83 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.20: 91 מיליוני ש"ח).

מסגרות כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק הסתכמו לסך של כ-13.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-15.7 מיליארד ש"ח. הקיטון נובע בעיקר מצמצום מסגרות כרטיסי האשראי כחלק מהערכות ליישום החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל. לפרטים נוספים ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

ניירות-ערך

לבנק השקעות באגרות-חוב ממשלתיות וקונצרניות וכן השקעה במניות סחירות (בעיקר זרות) ושאינן סחירות בפיזור נרחב. היקף ההשקעות בניירות הערך הסתכם ביום 31 במרץ 2021 בכ-64.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-71.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2020, ירידה בשיעור של כ-9.9% שנבעה בעיקר ממכירה, נטו, של אגרות-חוב של ממשלת ישראל ואגרות-חוב קונצרניות.

תיק המניות הכולל של קבוצת הבנק הסתכם לסך של כ-2.8 מיליארד ש"ח, המשקף המשך מגמת הגידול בהשקעות הלא הסחירות שהחלה בשנת 2020 ועלייה בשווי המניות.

ברבעון הראשון של שנת 2021 נרשמו הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב בסך של כ-59 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-27 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. לעומת זאת, נרשמה ירידה בסך של כ-582 מיליון ש"ח בשווי של אגרות-החוב, בהשוואה לירידה בסך של כ-667 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, אשר נזקפה לקרן הון וממיינת לרווח והפסד בעת מכירה.

ברבעון הראשון של שנת 2021 נרשם בגין תיק המניות של הבנק רווח בסך של כ-293 מיליון ש"ח בהשוואה להפסד בסך של כ-122 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן פירוט אודות הפעילות בניירות הערך של קבוצת הבנק:

טבלה 13-2: יתרות ניירות-ערך

סך-הכל	מוחזק לפדיון		זמין למכירה		תיק למסחר			
	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך		
במיליוני ש"ח/באחוזים								
ליום 31 במרץ 2021								
69.8%	45,198	0.3%	189	64.4%	41,755	5.0%	3,254	אגרות-חוב ממשלת ישראל
14.5%	9,414	-	-	14.5%	9,414	-	-	אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית
1.9%	1,253	-	-	2.0%	1,251	0.0%	2	אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות
86.2%	55,865	0.3%	189	80.9%	52,420	5.0%	3,256	סך-הכל אגרות-חוב ממשלות
0.5%	312	0.5%	312	-	-	-	-	אגרות-חוב קונצרניות - בישראל
9.0%	5,818	-	-	9.0%	5,818	-	-	אגרות-חוב קונצרניות - מדינות זרות
9.5%	6,130	0.5%	312	9.0%	5,818	-	-	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות
4.3%	2,803	-	-	4.3%	2,803	-	-	מניות
100.0%	64,798	0.8%	501	94.2%	61,041	5.0%	3,256	סך-הכל ניירות-ערך
ליום 31 בדצמבר 2020								
68.9%	49,549	0.0%	1	60.3%	43,335	8.6%	6,213	אגרות-חוב ממשלת ישראל
12.8%	9,168	-	-	12.8%	9,168	-	-	אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית
1.9%	1,396	-	-	1.9%	1,394	0.0%	2	אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות
84.0%	60,113	0.0%	1	75.0%	53,897	8.6%	6,215	סך-הכל אגרות-חוב ממשלות
0.6%	425	0.6%	425	-	-	-	-	אגרות-חוב קונצרניות - בישראל
12.5%	8,962	-	-	12.5%	8,962	-	-	אגרות-חוב קונצרניות - מדינות זרות
13.1%	9,387	0.6%	425	12.5%	8,962	-	-	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות
3.3%	2,385	-	-	3.3%	2,385	-	-	מניות
100.0%	71,885	0.6%	426	90.8%	65,244	8.6%	6,215	סך-הכל ניירות-ערך

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

טבלה 2-14: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק

31.12.20		31.03.21		
אחוז מסך אגרות-חוב קונצרניות	הערך במאזן	אחוז מסך אגרות-חוב קונצרניות	הערך במאזן	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
7.2%	676	7.9%	486	כרייה וחציבה
12.8%	1,205	13.4%	823	תעשייה
4.3%	404	6.4%	392	חשמל ומים
5.3%	497	4.4%	267	מידע ותקשורת
58.5%	5,483	54.5%	3,345	בנקים ומוסדות פיננסיים
4.3%	406	3.7%	226	מסחר
3.6%	340	5.5%	336	תחבורה ואחסנה
4.0%	376	4.2%	255	אחרים
100.0%	9,387	100.0%	6,130	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות

לפרטים נוספים לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה [ביאור 15](#). בתמצית הדוחות הכספיים. לפרטים בדבר ההפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, ראה [ביאור 5](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

פיקדונות

טבלה 2-15: התפתחות ביתרות הפיקדונות

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.20	31.03.21	
	במיליוני ש"ח		
4.6%	435,217	455,394	פיקדונות הציבור
5.3%	6,591	6,942	פיקדונות מבנקים
(26.9%)	761	556	פיקדונות הממשלה
4.6%	442,569	462,892	סך-הכל

יתרת הפיקדונות ליום 31 במרץ 2021 הסתכמה בסך של כ-462.9 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-442.6 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2020. ברבעון הראשון של שנת 2021 נמשכה מגמת הגידול המואץ ביתרת הפיקדונות לנוכח ההרחבה המוניטרית שביצע בנק ישראל כחלק מהתמודדות עם התפשטות נגיף הקורונה, אשר מגדילה את בסיס הכסף ובמקביל את פיקדונות הציבור וכן, מהמשך עלייה בחיסכון הציבור.

פעילות חוץ-מאזנית בניירות-ערך המוחזקים על-ידי הציבור

טבלה 2-16: ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי משמורת, ניהול, תפעול וייעוץ

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.20	31.03.21	
	במיליוני ש"ח		
7.2%	646,484	692,989	ניירות-ערך ⁽¹⁾
10.8%	76,500	84,780	נכסי קרנות נאמנות ⁽²⁾

- (1) לרבות יתרות ניירות-ערך של קופות-גמל וקרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.
 (2) שווי הנכסים של קרנות הנאמנות המקבלות שירותים נלווים לניהול חשבונות בהיקפים שונים.

הגידול בהיקף ניירות-ערך של לקוחות קבוצת הבנק הושפע בעיקרו מעלויות בשווקים במהלך התקופה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 31 במרץ 2021 הסתכמו בכ-21.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-23.5 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2020, קיטון בשיעור של כ-8.8% שנבע מפירעונות במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 של אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים שהונפקו על-ידי פועלים הנפקות בסך של כ-2 מיליארד ש"ח (פירעון חלקי של אגרות-חוב סדרה 34 בסך של כ-0.7 מיליארד ש"ח, וכן פירעון מלא של כתבי התחייבות נדחים סדרה י' בסך של כ-0.9 מיליארד ש"ח וכתבי התחייבות נדחים סדרה יא' בסך של כ-0.4 מיליארד ש"ח).

טבלה 2-17: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

ליום 31 בדצמבר 2020		ליום 31 במרץ 2021		
מזה: סחיר	הערך במאזן	מזה: סחיר	הערך במאזן	
במיליוני ש"ח				
10,029	11,651	8,753	10,373	כתבי התחייבות נדחים
11,826	11,839	11,042	11,042	אגרות-חוב
21,855	23,490	19,795	21,415	סך-הכל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

טבלה 2-18: מכשירים נגזרים

31.12.20			31.03.21			
ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	
במיליוני ש"ח						
351,385	7,180	6,025	354,342	5,486	4,983	חוזי ריבית
322,152	7,703	6,894	360,057	4,514	4,969	חוזי מטבע
91,017	1,914	1,925	100,807	1,405	1,412	חוזים בגין מניות
407	45	46	42	2	2	חוזי סחורות ושירותים (כולל נגזרי אשראי)
764,961	*16,842	14,890	815,248	*11,407	11,366	סך-הכל

* מזה: שווי הוגן נטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך של 44 מיליוני ש"ח (31.12.2020: 38 מיליוני ש"ח) אשר נכללת במאזן בסעיף פיקדונות הציבור.

2.3.2. הון, הלימות הון ומינוף

1. הון

השקעות בהון הבנק ועסקות במניותיו

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק ליום 31 במרץ 2021 הינו 1,335,921,743 ש"ח ע.ג. המורכב ממניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת. ההון המונפק הינו בניכוי 1,455,368 מניות רגילות שנרכשו על-ידי הבנק ("מניות באוצר").

עד חודש נובמבר 2018 החזיקה גב' שרי אריסון בהיתר שליטה בבנק, באמצעות אריסון החזקות (1998) בע"מ ("אריסון החזקות"). ביום 22 בנובמבר 2018 הוחלף היתר השליטה של גב' אריסון בהיתר להחזקת אמצעי שליטה שקיבלה מבנק ישראל ("היתר החזקה"), אשר מאפשר את ביזור השליטה בבנק והבנק הפך תאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה. לפי תנאי היתר ההחזקה נדרשת גב' אריסון, המחזיקה למועד פרסום הדוח כ-11.35% ממניות הבנק, למכור בתוך מספר שנים (עד חודש נובמבר 2022, עם אפשרות הארכה של שנתיים נוספות באישור המפקח על הבנקים) את החזקותיה בבנק העולות על 5%. לפרטים נוספים אודות היתר ההחזקה, השינוי במבנה השליטה בבנק והשלכותיו, ראה [דוח ממשל תאגידי בפרק "עניינים אחרים" בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

דיבידנדים

כפוף לאמור להלן בסעיף זה, מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק החל מהרבעון הראשון של שנת 2017 היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות. כל חלוקה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בשיקולים עסקיים, בהוראת כל דין ובמגבלות על חלוקה.

בנוסף למגבלות על-פי חוק החברות, חלוקת דיבידנד על-ידי תאגיד בנקאי כפופה לרגולציה החלה על תאגידים בנקאיים בישראל, לפיה לא יחולק דיבידנד: (א) אם יתרת העודפים המצטברת של הבנק (בניכוי הפרשים בחובה, שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר) על-פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו אינה חיובית, או במידה שחלוקה כאמור תגרום ליתרה שלילית; (ב) כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל; (ג) כאשר התוצאה המצטברת של שלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים לגביה פורסם הדוח הכספי האחרון מראה על הפסד או על הפסד כולל; (ד) אם התחזית הינה שבשנה הסמוכה לאחר החלוקה, יחס הון הבנק לנכסי סיכון ירד מתחת ליחס הנדרש לגביו; (ה) מקרנות הון או מהפרשים בזכות, הנובעים מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ; (ו) במידה שלאחר חלוקתו, הנכסים הלא-כספיים של הבנק יעלו על הונו העצמי; או (ז) במידה שהבנק לא יעמוד בדרישות סעיף 23א' לחוק הבנקאות אשר קובע הגבלה לגבי השיעור מההון, אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים. על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש ובכתב את אישורו של הפיקוח על הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור.

לפרטים בדבר יעד הלימות ההון של הבנק ראה [פרק הלימות הון להלן](#).

על-פי תנאי שטר הון נדחה סדרה 1 היה ונדחו תשלומי הריבית בגין שטר הון זה, הבנק לא ישלם דיבידנד לבעלי מניותיו כל עוד לא שולמו במלואם כל תשלומי הריבית שסילוקם נדחה.

לאור אי הודאות שהיתה קיימת ביחס לחקירת הרשויות האמריקאיות עבור לאישור ההסדרים עימן, מטעמי שמרנות ובתיאום עם בנק ישראל החל מהרבעון השני של 2018 לא הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד מרווחים שוטפים, זאת מבלי לשנות ממדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק. על רקע הודעת הפיקוח על הבנקים מיום 29 במרץ 2020 והוראת שעה שקבע (ראה [סעיף 2 לעניין הלימות הון להלן](#)) בקשר עם התפשטות נגיף הקורונה החליט דירקטוריון הבנק ביום 31 במרץ 2020, כי לאור אי הוודאות בתנאים המקרו כלכליים יחד עם הגשמת תכלית הוראות ומדיניות הפיקוח על הבנקים, עד לתום תוקף הוראת השעה והתבהרות התנאים ימשיך הבנק שלא לבצע חלוקות מרווחים שוטפים. ליום 31 במרץ 2021 הסתכם יחס הון עצמי רובד ב-11.67% שהוא גבוה מיחס ההון המזערי הנדרש על-ידי בנק ישראל ומיעד ההון של הדירקטוריון ומגלם אפשרות לחזרה לחלוקת דיבידנד בכפוף בין היתר, לאישורים הנדרשים.

כתוצאה ממכירת כ-65.2% ממניות ישראלכרט ברבעון השני של שנת 2019, נוצרו לבנק עודפי הון נוספים. בקשר עם עודפי הון אלה הכריז דירקטוריון הבנק בחודש ספטמבר 2019 על חלוקת דיבידנד בסך של 1 מיליארד ש"ח אשר שולם בחודש אוקטובר 2019.

ביום 9 במרץ 2020 חולקה יתרת ההחזקה של הבנק במניות ישראלכרט (כ-33% מהון המניות המונפק והנפרע של ישראלכרט), כדיבידנד בעין לבעלי מניות הבנק.

טבלה 2-19: פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד הכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
02.02.2020	09.03.2020	53.937*	720*
24.09.2019	23.10.2019	74.897	1,000

* חלוקת יתרת ההחזקה של הבנק בישראלכרט (כ-33%) כדיבידנד בעין. בגין כל מניה של הבנק חולקה כדיבידנד בעין כ-0.0494 מניה של ישראלכרט. הדיבידנד חושב בהתבסס על שער מניית ישראלכרט ביום 8 במרץ 2020 (10.91 ש"ח).

2. הלימות הון

גישה הבנק להערכת הלימות ההון

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות. הוראות אלה מתבססות על שלושה נדבכים:

- נדבך 1 - כולל את אופן חישוב דרישות ההון המזערי הפיקוחי בגין סיכונים האשראי, הסיכון התפעולי וסיכון השוק.
- נדבך 2 - מתווה את התהליכים הפנימיים בבנק (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) המשמשים להערכת ההון הנדרש בגין מכלול הסיכונים לרבות אלו שאינם נכללים בנדבך 1 (כגון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכונים נזילות, סיכונים סליקה וסיכונים אסטרטגיים) ובמקביל תהליך סקירה שמבוצע על-ידי הפיקוח על הבנקים.
- נדבך 3 - משמעת שוק. נדבך זה קובע את האופן וההיקף של המידע שיוצג במסגרת הדיווח לציבור בדבר הסיכונים שהבנק חשוף אליהם. במסגרת נדבך זה נדרש מתן מידע כמותי ומידע איכותי כדי לאפשר לגורמי השוק להעריך את מידת החשיפה של הבנק לגורמי סיכון.

הוראות באזל 3

הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לאמור, בשנים 2020 ו-2021 תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עמדה על 20% ו-10%, בהתאמה.

יעד הלימות ההון ואופן ניהול ותכנון ההון

ביום 31 במרץ 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה)" ("הוראת השעה") וזאת, לפי הודעת הפיקוח על הבנקים, על רקע התפשטות נגיף הקורונה ועל מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי. בהתאם לחוזר נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 9% (לעומת 10% לפני השינוי), וביחס הון כולל מזערי של 12.5% (לעומת 13.5% לפני השינוי). תוקפה הראשוני של הוראת השעה היה למשך שישה חודשים והיא הוארכה בחודש ספטמבר 2020 בשישה חודשים נוספים (עד 31 במרץ 2021). ההקלה בדרישות ההון תחול עד תום 24 חודשים מתום תוקף הוראת השעה ובלבד שיחסי ההון של התאגיד הבנקאי לא יפחתו מיחסי ההון במועד תום תוקף הוראת השעה או יחסי ההון שחלו על הבנק טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. ביום 22 במרץ 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר המאריך את תוקפה של הוראת השעה עד 30 בספטמבר 2021 וכן קובע כי בתקופה של ששת החודשים מתום תוקף הוראת השעה, הפחתה ביחסי ההון של עד 0.3 נקודות האחוז מיחס ההון המזערי לא תחשב כחריגה מהוראת השעה. ליחסי ההון המזעריים התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור שניתנו בתקופת הוראת השעה.

בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק (שהינו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד) על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, ליום 31 במרץ 2021 ולמשך תקופת הוראת השעה, הינם 9.23% ו-12.73%, בהתאמה (במקום 10.29% ו-13.79% ללא הוראת השעה). בהודעה שפרסם הפיקוח על הבנקים בקשר עם הוראת השעה, הוא ביקש מהדירקטוריונים של הבנקים, בין היתר, לבחון מחדש את מדיניות הדיבידנדים מתוך כוונה שהמקורות ההוניים שישתחררו כתוצאה מהקטנת דרישות ההון ישמשו להגדלת אשראי ולא לצורך חלוקה. על רקע הודעת הפיקוח וכדי לאפשר יישום תכלית ההוראה החליט דירקטוריון הבנק ביום 31 במרץ 2020 להתאים את יעד יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ל-9.5%. עוד החליט הדירקטוריון כי בשים לב למדיניות החלוקה הקיימת בבנק (של חלוקת עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות), לאור אי הוודאות בתנאים המקרו כלכליים יחד עם הגשמת תכלית הוראת השעה ומדיניות הפיקוח על הבנקים, עד לתום תוקף הוראת השעה והתבהרות התנאים ימשיך הבנק שלא לבצע חלוקות מרווחים שוטפים.

יעד הון עצמי רובד 1 שנקבע על-ידי הבנק מביא בחשבון, בין היתר, את תוצאות תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק, לרבות תוצאות מבחני הקיצון הפנימיים שערך הבנק, ואת תוצאות הדיונים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים לגבי מאפייני הסיכון הפרטניים של הבנק במסגרת תהליך הסקירה הפיקוחי האחרון שבוצע ומבחני הקיצון האחרונים שבוצעו.

לצורך עמידה ביעד הלימות ההון וניהול אפקטיבי של ההון מבוצע תכנון הון בבנק בהתבסס על תוכנית העבודה של הבנק והוראות הרגולציה, תוך תרגומן לנכסי הסיכון, ושינויים בהון על רבדי השונים תוך שמירה על שולי ביטחון. במסגרת תכנון ההון יחסי ההון, מתבצעים מבחני רגישות שונים. כמו-כן, הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התכנון והפערים ביניהם, ובהתאם לצורך בוחן נקיטת פעולות נדרשות לצורך שמירה על יעדי הון שנקבעו. מדיניות הבנק הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהיחס המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ואשר אינה נמוכה מרמת הלימות ההון הנדרשת לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך הפנימי להערכת הלימות ההון (ה-ICAAP). במסגרת ה-ICAAP, הבנק בוחן את השפעתם של תרחישי קיצון על יחסי הלימות ההון ובהתאם קיימת תוכנית לחזרה להלימות ההון הרגולטורית בקרות אירוע קיצון כאמור.

התייעלות תפעולית

במסגרת חוזרי הפיקוח על הבנקים ניתנו הקלות לבנקים שיבצעו התייעלות בכח אדם והתייעלות בתחום הנדל"ן. ממועד מתן ההקלות הכריז הבנק על תוכניות התייעלות בכח אדם בהיקף כולל של 1,114 מיליוני ש"ח, נטו מהשפעת מס. השפעת התוכניות האמורות נזקפה להון, ולצרכי חישוב יחס הון יחס מינוף מופחתת מההון הפיקוחי על פני 5 שנים, ממועד תחילת היישום של כל תוכנית. יתרת השפעת ההקלות בגין תוכניות התייעלות על יחס הון עצמי רובד 1 מוערכת בכ-0.12% ליום 31 במרץ 2021.

שלוחת הבנק בתורכיה

על רקע המצב הכלכלי והפוליטי בתורכיה ובמסגרת התוכנית האסטרטגית של הבנק, הוחלט לפעול למכירת ההשקעה בבנק פוזיטיף. בהתאם לכך, הבנק פועל להקטנה הדרגתית של תיק האשראי של בנק פוזיטיף. בחודש פברואר 2021 התקשר הבנק, יחד עם בעל מניות המיעוט, בהסכם למכירת מלוא החזקות הצדדים (100%) בבנק פוזיטיף לרוכש. העסקה כפופה לקבלת אישורים גולטוריים עד ליום 30 ביוני 2021. במענה לפניית הבנק לפיקוח על הבנקים לאישור העסקה, הודיע הפיקוח על הבנקים ביום 10 במרץ 2021, כי בכפוף לקבלת האישורים בתורכיה והשלמת העסקה, הוא אינו רואה מניעה לבטל את היתר השליטה של הבנק בבנק פוזיטיף. בחודש מאי 2021 התקבל אישור רשות התחרות בתורכיה לעסקה, אשר טעונה גם את אישור הפיקוח על הבנקים בתורכיה. בחודש ינואר 2019 התקבל מכתב מבנק ישראל בנושא שלוחת הבנק בתורכיה, בנק פוזיטיף, בו ציין בנק ישראל כי פעילות הבנק בתורכיה חושפת אותו לסיכונים משמעותיים ולפיכך, עד למימוש מלוא החזקות הבנק בשלוחה, נדרש הבנק להגדיל את שיעורי השקלול של נכסי הסיכון בגין פעילות השלוחה בחישוב יחס ההון המאוחד בלבד, באופן הבא:

- החל מיום 1 בינואר 2020 ישוקללו נכסי הסיכון בגין פעילות השלוחה בשיעור של 300% לכל הפחות.
- החל מיום 1 בינואר 2021 ישוקללו נכסי הסיכון בגין פעילות השלוחה בשיעור של 600% לכל הפחות.

בהתאם לכך, החל מיום 1 בינואר 2020 הבנק שיקלל את נכסי הסיכון בגין בנק פוזיטיף ב-300% וההשפעה על הדוחות לרבעון הראשון של שנת 2020 הייתה קיטון ביחס הון עצמי רובד 1 של כ-0.04%. החל מיום 1 בינואר 2021 הבנק שיקלל את נכסי הסיכון בגין בנק פוזיטיף ב-600% וההשפעה למועד המעבר הינה קיטון נוסף ביחס הון עצמי רובד 1 של כ-0.04%.

בחודש אפריל 2021 הבנק חידש קו אשראי לבנק פוזיטיף בסך של כ-50 מיליון דולר בשיעור ריבית נמוך מתנאי השוק (לפרטים ראה [פרק הון, הלימות הון ומינוף בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2020](#)). מועד פירעון קו האשראי נקבע לדצמבר 2021 או עד למועד השלמת מכירת בנק פוזיטיף – המוקדם מביניהם. לדרישת הפיקוח על הבנקים, בשל התמחור האמור נכתה יתרת קו האשראי מההון הפיקוחי.

השפעת היישום הצפוי של כללי חשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים על ההון הפיקוחי

תאגידים בנקאיים נדרשים לזקוף לעודפים ביום 1 בינואר 2022 את השפעת היישום לראשונה של כללי חשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים. בחודש דצמבר 2020 הפיקוח על הבנקים פרסם חוזר לפיו, במידה והיישום לראשונה יגרום לקיטון בהון עצמי רובד 1 של התאגיד הבנקאי, נטו מהשפעת המס, רשאי התאגיד הבנקאי לכלול קיטון זה בהדרגה על פני 3 שנים. הבנק נערך ליישום ההוראה ובשלב זה לא ניתן לאמוד את השפעתה. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.1](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

יישום דירוגי אשראי חיצוניים

החל מהרבעון הראשון לשנת 2021, עבר הבנק לשימוש במדרג אחד בלבד לצרכי מדידת הלימות הון (כמתאפשר בהוראות בנק ישראל) במקום שימוש בדירוג הנמוך מבין שני מדרגים כפי שנהג הבנק עד כה. החברה המדרגת שתישאר בשימוש היא חברת S&P (Standard & Poor's). השפעת המעבר למדרג אחד למועד המעבר הינה עלייה של כ-0.12% ביחס הון עצמי רובד 1 ועלייה של כ-0.16% ביחס הון הכולל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

טבלה 20-2: חישוב יחס הלימות ההון

31 בדצמבר 2020	31 במרץ 2020	31 במרץ 2021	
			במיליוני ש"ח
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
40,070	38,152	41,012	הון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾
488	488	244	הון רובד 1 נוסף
40,558	38,640	41,256	סך-הכל הון רובד 1 ⁽¹⁾
10,221	9,552	10,216	הון רובד 2
50,779	48,192	51,472	סך-הכל הון כולל ⁽¹⁾
2. יתרונות משוקללות של נכסי סיכון			
321,149	313,394	324,431	סיכון אשראי ⁽²⁾
3,447	3,226	3,852	סיכונים שוק
23,166	23,612	23,090	סיכון תפעולי
347,762	340,232	351,373	סך-הכל יתרונות משוקללות של נכסי סיכון ⁽²⁾
באחוזים			
3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.52%	11.21%	11.67%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
11.66%	11.36%	11.74%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.60%	14.16%	14.65%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.24%	9.27%	9.23%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽³⁾
12.74%	12.77%	12.73%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽³⁾

(1) הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכניות ההתייעלות אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן. לפרטים נוספים על השפעת ההתאמות בגין תוכניות ההתייעלות ראה בסעיף זה לעיל.

(2) מסך-הכל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 503 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2021, 578 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020 ו-808 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2020 בשל התאמות בגין תוכניות ההתייעלות, אשר בהתאם לאישור הפיקוח על הבנקים נזקפות בהדרגה על פני 5 שנים ממועד תחילתן.

(3) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שנדרשו עובר ליום 31 במרץ 2020 הינם 10% ו-13.5% בהתאמה, והחל ממועד זה ולמשך תקופת הוראת השעה (ראה בסעיף זה לעיל) הינם 9% ו-12.5% בהתאמה. ליחסים אלה התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור שניתנו בתקופת הוראת השעה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

3. יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מבוטא באחוזים ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים.

ביום 15 בנובמבר 2020 הפיקוח על הבנקים פרסם חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250 בדבר יחס המינוף. תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (הבנק הינו תאגיד בנקאי כזה), יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5.5% (במקום 6%). תחילת יישום ההוראה מיום פרסומה. עם תום תוקף הוראת השעה, תמשיך ההקלה לחול עוד 24 חודשים, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף במועד תום תוקף ההוראה או יחס המינוף המינימלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. ביום 22 במרץ 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר המאריך את תוקפה של הוראת השעה עד 30 בספטמבר 2021.

טבלה 2-1: יחס מינוף

31 בדצמבר 2020	31 במרץ 2020	31 במרץ 2021	
			במיליוני ש"ח
			בנתוני המאוחד
40,558	38,640	41,256	הון רובד 1*
597,837	541,421	620,054	סך החשיפות*
			באחוזים
6.78%	7.14%	6.65%	יחס מינוף
5.50%	6.00%	5.50%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים**

* נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה [סעיף "התייעלות תפעולית" לעיל](#)). השפעת ההקלות בגין תוכניות ההתייעלות על יחס המינוף ליום 31 במרץ 2021, המוערכת בכ-0.06% נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן.

** לפי חוזר הפיקוח על הבנקים יחס המינוף המזערי הינו 5.5% בתקופת הוראת השעה. לפרטים נוספים ראה [סעיף "יחס מינוף" לעיל](#).

הקיסון ביחס המינוף ליום 31 במרץ 2021 נובע בעיקר מעלייה בנפח המאזן בעקבות גידול בפיקדונות הציבור ומנגד עלייה במזומנים ופיקדונות בבנקים כתוצאה מההרחבה המוניטרית שבוצעה על-ידי בנק ישראל והעלייה בנזילות שחלה בעקבותיה, כך שעיקר הקיסון מקורו בעלייה בנזילות שאינה משקפת מינוף לחשיפות אשראי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה במהותו ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים בסעיף 2.5 ובביאור 12א בתמצית הדוחות הכספיים. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוחות, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים.

להגדרות המגזרים הפיקוחיים ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2020](#).

טבלה 2-22: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021											
סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל								
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח											
רווח מימוני, נטו	2,682	120	2,562	-	835	23	297	195	493	10	709
עמלות והכנסות אחרות	899	10	889	96	35	25	113	69	218	39	294
סך הכנסות	3,581	130	3,451	96	870	48	410	264	711	49	1,003
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(508)	6	(514)	-	-	2	(141)	(44)	(26)	-	(305)
הוצאות תפעוליות ואחרות	1,919	130	1,789	36	99	38	143	99	457	44	873
רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים	2,170	(6)	2,176	60	771	8	408	209	280	5	435
הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת	826	12	814	22	245	3	173	86	107	2	176
רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת	1,351	(18)	1,369	38	533	5	235	123	173	3	259
הפסד מפעילות מופסקת	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	1,354	(17)	1,371	38	535	5	235	123	173	3	259
יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח	311,780	14,988	296,792	-	-	1,528	73,468	32,400	54,678	563	134,155
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	455,394	19,172	436,222	-	-	71,414	57,245	30,339	83,920	34,216	159,088

(1) כולל הלוואות לדיור בסך של 18.3 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

טבלה 2-22: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020*											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח											
2,498	135	2,363	-	422	43	307	196	551	33	811	רווח מימוני, נטו
885	10	875	31	32	28	105	72	221	44	342	עמלות והכנסות אחרות
3,383	145	3,238	31	454	71	412	268	772	77	1,153	סך הכנסות
809	38	771	-	1	8	325	79	206	-	152	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,916	201	1,715	116	90	42	115	87	399	42	824	הוצאות תפעוליות ואחרות
658	(94)	752	(85)	363	21	(28)	102	167	35	177	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
363	(4)	367	-	166	8	(14)	47	71	13	76	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
296	(90)	386	(85)	198	13	(14)	55	96	22	101	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
(109)	-	(109)	(109)	-	-	-	-	-	-	-	הפסד מפעילות מופסקת
192	(87)	279	(194)	200	13	(14)	55	96	22	101	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
304,817	16,363	288,454	-	-	1,811	73,769	30,868	52,605	586	128,815	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
388,566	20,733	367,833	-	-	41,671	47,020	25,571	68,691	34,983	149,897	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה [ביאור 28 לדוחות הכספיים לשנת 2020](#).
 (1) כולל הלוואות לדיוור בסך של 13.7 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

מגזר משקי בית

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר משקי בית ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכם ב-259 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 101 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מהכרה בהכנסות מהפסדי אשראי בהשוואה להוצאות בגין הפסדי האשראי ברבעון המקביל אשתקד. גידול זה קוזז על-ידי ירידה ברווח המימוני, נטו וכן מעלייה בהוצאות התפעוליות והאחרות.

הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכם ב-709 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-811 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע מירידה ביתרות ומרווחי האשראי הצרכני, לצד ירידה במרווחי הפיקדונות בשל ירידת שיעורי הריבית הדולרית והשקלית. מנגד, חלה עלייה כתוצאה מגידול בהיקפי האשראי לדיור ומהמשך העלייה במרווח הממוצע.

העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמו ב-294 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-342 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בעמלות כרטיסי אשראי ובעמלות דמי ניהול חשבון.

בגין הפסדי אשראי נרשמו ברבעון הראשון של שנת 2021 הכנסות בסך של כ-305 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של כ-152 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע ברובו מירידה בהפרשה הקבוצתית לרבות בגין הלוואות לדיור, לאור השיפור שחל בפרמטרים המאקרו כלכליים והמשך הירידה בהיקף החובות הנמצאים בדחיית תשלומים שהביא לקיטון בשיעורי ההפרשה הקבוצתית. זאת, בנוסף להמשך מגמת הירידה במחיקות האוטומטיות.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמו ב-873 מיליון ש"ח בהשוואה ל-824 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר עקב הגידול בהפרשה למענק לנוכח פערי התשואה.

האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2021 הסתכם בכ-134 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-133 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020. הגידול ביתרות האשראי נובע מעלייה בסך של כ-2 מיליארד ש"ח ביתרות האשראי לדיור. גידול זה קוזז על-ידי קיטון בסך של כ-1 מיליארד ש"ח ביתרות האשראי הצרכני.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2021 הסתכמו בכ-159.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-156.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020. הגידול נובע בעיקר בשל המשך ההרחבה המוניטרית שמבצע בנק ישראל והגדלת בסיס הכסף, וכן מהמשך עלייה בחיסכון הציבור.

מגזר בנקאות פרטית

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הבנקאות הפרטית ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכם ב-3 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 22 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווח המימוני, נטו.

הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכם ב-10 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-33 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה במרווחי הפיקדונות בשל ירידת שיעורי הריבית הדולרית והשקלית.

העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמו ב-39 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-44 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בעמלות משוק ההון.

האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2021 הסתכם בכ-0.6 מיליארד ש"ח, בדומה ליום 31 בדצמבר 2020.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2021 הסתכמו בכ-34.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-33.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020.

מגזר עסקים קטנים וזעירים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים קטנים וזעירים ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכם ב-173 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-96 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. עיקר הגידול נבע בעיקר מהכרה בהכנסות מהפסדי אשראי בהשוואה להוצאות בגין הפסדי האשראי ברבעון המקביל אשתקד. גידול זה קוזז על-ידי ירידה ברווח המימוני, נטו וכן מעלייה בהוצאות התפעוליות והאחרות.

הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכם ב-493 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-551 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה במרווחי האשראי וכן במרווחי הפיקדונות בשל ירידת שיעורי הריבית הדולרית והשקלית.

בגין הפסדי אשראי נרשמו ברבעון הראשון של שנת 2021 הכנסות בסך של כ-26 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של כ-206 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע ברובו מירידה בהפרשה הקבוצתית, לאור השיפור שחל בפרמטרים המאקרו כלכליים והמשך הירידה בהיקף החובות הנמצאים בדחיית תשלומים שהביא לקיטון בשיעורי ההפרשה הקבוצתית. זאת, בנוסף להמשך מגמת הירידה במחיקות האוטומטיות.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמו ב-457 מיליון ש"ח בהשוואה ל-399 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר עקב הגידול בהפרשה למענק לנוכח פערי התשואה.

האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2021 הסתכם בכ-54.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-54.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2021 הסתכמו בכ-83.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-79.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020. הגידול נובע בעיקר בשל המשך ההרחבה המוניטרית שמבצע בנק ישראל והגדלת בסיס הכסף, וכן מהמשך עלייה בחיסכון הציבור.

מגזר עסקים בינוניים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים בינוניים ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכם ב-123 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-55 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מהכרה בהכנסות מהפסדי אשראי בהשוואה להוצאות בגין הפסדי האשראי ברבעון המקביל אשתקד. גידול זה קוזז על-ידי עלייה בהוצאות התפעוליות והאחרות.

בגין הפסדי אשראי נרשמו ברבעון הראשון של שנת 2021 הכנסות בסך של כ-44 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של כ-79 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע ברובו מירידה בהפרשה הקבוצתית לאור השיפור שחל בפרמטרים המקרו כלכליים שהביא לקטיון בשיעורי ההפרשה הקבוצתית. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמו ב-99 מיליון ש"ח בהשוואה ל-87 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר עקב הגידול בהפרשה למענק לנוכח פערי התשואה. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2021 הסתכם בכ-32.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-30.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2021 הסתכמו בכ-30.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-27.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020.

מגזר עסקים גדולים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים גדולים ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכם ב-235 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של 14 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע בעיקר מהכרה בהכנסות מהפסדי אשראי בהשוואה להוצאות בגין הפסדי האשראי ברבעון המקביל אשתקד. גידול זה קוזז על-ידי עלייה בהוצאות התפעוליות והאחרות.

הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכם ב-297 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-307 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקטיון נבע מירידה בהכנסות מפעילות חדר עסקות כתוצאה מקטיון בהיקף העסקות ביחס לתקופה המקבילה אשר הושפעה מתנודתיות שחלה בשווקים. העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמו ב-113 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-105 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות מעסקי מימון, שקוזזה בחלקה על-ידי ירידה בעמלות משוק ההון. ההכנסות בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמו ב-141 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של 325 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע מקטיון בהפרשה הקבוצתית, מירידה בהוצאות שנרשמו על בסיס פרטני וכן מעלייה בגביית חובות. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמו ב-143 מיליון ש"ח בהשוואה ל-115 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר עקב הגידול בהפרשה למענק לנוכח פערי התשואה. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2021 הסתכם בכ-73.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-71.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2021 הסתכמו בכ-57.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-56.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020.

מגזר מוסדיים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר גופים מוסדיים ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכם ב-5 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-13 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקטיון נבע בעיקר מירידה ברווח המימוני, נטו, שקוזז בחלקו על-ידי ירידה בגין הוצאות הפסדי אשראי. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכם ב-23 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-43 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקטיון נבע מירידה בהכנסות מפעילות חדר עסקות כתוצאה מקטיון בהיקף העסקות ביחס לתקופה המקבילה אשר הושפעה מתנודתיות שחלה בשווקים. ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמו ב-2 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של 8 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקטיון נבע מירידה בהפרשה הקבוצתית. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2021 הסתכם בכ-1.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-3.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2021 הסתכמו בכ-71.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-64.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020. העלייה נובעת בעיקר מהמשך מגמת הגידול המואץ ביתרת הפיקדונות לנוכח ההרחבה המוניטרית שביצע בנק ישראל כחלק מהתמודדות עם התפשטות נגיף הקורונה, אשר הגדילה את בסיס הכסף ובמקביל את פיקדונות הציבור וכן, מעלייה בחיסכון הציבור.

מגזר ניהול פיננסי

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר ניהול פיננסי ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכם ב-535 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-200 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכם ב-835 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-422 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווחים מהשקעה במניות. בנוסף, חלה עלייה בהכנסות מהפרשי הצמדה, בשל השינויים בשיעור המדד הידוע בין התקופות. כמו-כן, חל גידול ברווחים מהשקעה באגרות-חוב וברווחים כתוצאה משינוי בפערים בין השווי והוגן של נגזרים שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה. מנגד, חל קטיון בהכנסות מהפרשי שער בעיקר בשל גידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים וחל קטיון בהכנסות מפעילות חדר עסקות, כאשר בתקופה המקבילה אשתקד חלה עלייה בהיקף העסקות עקב התנודתיות בשוק בעקבות משבר התפשטות נגיף קורונה. לפרטים בדבר השפעת התפשטות נגיף הקורונה על מוסדות פיננסיים זרים, ראה [פרק סיכון אשראי בסקירת הסיכונים להלן](#).

מגזר אחר (פעילות ישראל)

הרווח המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר אחר ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכם ב-38 מיליון ש"ח בהשוואה להפסד בסך של 194 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכם בסך של 38 מיליון ש"ח בהשוואה להפסד בסך של 85 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע בעיקר מירידה בהוצאות המשפטיות הכרוכות בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים, וכן מגידול ברווחי הון ממכירת סניפים.

כמו-כן, מגזר אחר כולל ברבעון המקביל אשתקד, הפסד המיוחס לפעילות מופסקת בסך של כ-109 מיליון ש"ח אשר נובע מהכרה בהפסד מירידת-ערך ההשקעה בישראל בסך של כ-109 מיליון ש"ח (לאחר השפעת המס) עקב ירידת מחיר המניה מתחת ליתרת ההשקעה בספרי הבנק ליום 31 בדצמבר 2019, בהשוואה למחיר ערב חלוקתה כדיבידנד בעין לבעלי המניות בחודש מרץ 2020.

מגזר הפעילות הבינלאומית

ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הפעילות הבינלאומית ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכם ב-17 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של 87 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקר מעדכון ההפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ברבעון הראשון של שנת 2020 ומירידה בהוצאות המשפטיות הכרוכות בה. בנוסף, חל קיטון בהוצאות הפסדי האשראי. להלן השינויים העיקריים בתוצאות הפעילות הבינלאומית:

- הרווח הנקי של סניף ניו-יורק הסתכם בכ-20 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2021 בהשוואה לרווח של כ-5 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול ברווח נבע בעיקר מירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי.
- ההפסד של הפועלים שוויץ הסתכם בכ-41 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2021 בהשוואה להפסד בסך של כ-104 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון בהפסד נבע מירידה בהוצאות המיוחסות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ומירידה בהוצאות המשפטיות הכרוכות בה.

סך האשראי לציבור של הפעילות הבינלאומית ליום 31 במרץ 2021 הסתכם בכ-15.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-14.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020.

- האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2021 בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-14.5 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-13.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020. בפעילות ה-Middle-Market הסתכם האשראי בכ-12.4 מיליארד ש"ח, מתוכו סך של כ-5.3 מיליארד ש"ח בגין עסקות סינדיקציה. זאת, בהשוואה לכ-11.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020, מתוכו סך של כ-5.0 מיליארד ש"ח בגין עסקות סינדיקציה.
- ליום 31 במרץ 2021 נותרו בפועלים לוקסמבורג יתרות אשראי לציבור בסך של כ-0.1 מיליארד ש"ח, בדומה ליתרה ליום 31 בדצמבר 2020. זאת עקב העברת מרבית תיק האשראי הקיים לישראל.
- האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2021 בבנק פוזיטיף בתורכיה הסתכם בכ-0.3 מיליארד ש"ח, בדומה ליום 31 בדצמבר 2020.

סך פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2021 של הפעילות הבינלאומית הסתכמו בכ-19.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-18.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020, מרביתם מקורם בסניף ניו-יורק. בפעילות ה-Middle-Market הסתכמו הפיקדונות בכ-9.0 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-7.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020. יתרת פיקדונות הציבור מסוג Brokered CD's הסתכמה בכ-10.1 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-10.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

2.5. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה, ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות ושיוכם ליחידה הארגונית המטפלת, שמבוצע בהתאם לקריטריונים שונים שנקבעו על-ידי הנהלת הבנק. חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לקבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. לפרטים בדבר הקריטריונים השונים לסיווג ולכללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2020](#).

טבלה 2-23: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021									
התאמות ⁽²⁾ סך-הכל	ניהול פיננסי ⁽¹⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית			פעילות קמעונאית			לקוחות פרטיים
			עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים		
במיליוני ש"ח									
2,682	-	830	106	377	285	268	318	498	רווח מימוני, נטו
899	91	33	9	147	103	12	139	365	עמלות והכנסות אחרות
3,581	91	863	115	524	388	280	457	863	סך ההכנסות
(508)	-	2	6	(135)	(39)	(68)	(45)	(229)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,919	36	116	128	170	136	91	322	920	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,170	55	745	(19)	489	291	257	180	172	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
826	21	236	8	199	119	102	73	68	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
1,351	34	516	(27)	290	172	155	107	104	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
-	-	-	-	-	-	-	-	-	הפסד מפעילות מופסקת
1,354	34	518	(26)	290	172	155	107	104	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
306,117	-	1,667	13,502	78,102	43,832	100,650	31,139	37,225	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
455,394	-	54,127	18,844	59,979	40,670	-	57,368	224,406	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

(1) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
 (2) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

טבלה 2-23: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020*									
סך-הכל	התאמות ⁽²⁾	ניהול פיננסי ⁽¹⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדירור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
במיליוני ש"ח									
2,498	5	419	124	391	287	235	379	658	רווח מימוני, נטו
885	32	28	14	137	102	15	151	406	עמלות והכנסות אחרות
3,383	37	447	138	528	389	250	530	1,064	סך ההכנסות
809	-	5	38	288	175	32	140	131	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,916	125	98	203	147	119	74	295	855	הוצאות תפעוליות ואחרות
658	(88)	344	(103)	93	95	144	95	78	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
									הפרשה למסים (הטבת מס) על
363	(10)	157	(5)	42	41	60	41	37	הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
296	(78)	188	(98)	51	54	84	54	41	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
(109)	(109)	-	-	-	-	-	-	-	הפסד מפעילות מופסקת
192	(187)	190	(95)	51	54	84	54	41	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
299,548	-	1,579	13,708	82,029	40,596	92,058	30,168	39,410	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
388,566	-	28,210	20,651	52,345	27,153	-	50,119	210,088	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* סווג מחדש.

(1) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
 (2) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים.

למידע נוסף אודות מגזרי הפעילות וניתוח תוצאות המגזרים, ראה פרק "מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה" בדוח ממשל תאגידי.

2.6. חברות עיקריות

2.6.1. חברות בישראל

קבוצת פועלים שוקי הון

קבוצת פועלים שוקי הון המהווה את זרוע ההשקעות הראליות של הבנק ומוחזקת בבעלות מלאה, פועלת בשני תחומים עיקריים:

- השקעות ישירות בחברות בהן ומעין הון (מזנין) וכן השקעה וייזום קרנות השקעה פרטיות. מדיניות ההשקעות בפועלים שוקי הון מותאמת למגבלות חוק הבנקאות (רישוי) ולפיכך כוללת, בין היתר, החזקות מיעוט בלבד (עד 20% מכל אחד מאמצעי השליטה). פועלים שוקי הון מבצעת את ההשקעות במגוון סקטורים הכוללים, בין היתר: תשתיות, אנרגיה מתחדשת, תעשייה, נדל"ן, טכנולוגיה ופינטק.
- פעילות בנקאות להשקעות בארץ ובחו"ל, אשר במסגרת פעילות זו, פועלים שוקי הון מעמידה מגוון שירותים הכוללים: ייעוץ פיננסי ואסטרטגי למיזוגים ורכישות וליווי חברות בהשקעות שונות בארץ ובחו"ל וייעוץ לגיוס הון ציבוריים ופרטיים בחו"ל. בנוסף, פועלים שוקי הון מחזיקה בפועלים אי.בי.אי. - ניהול וחיתום בע"מ (חברה ציבורית, שיעור ההחזקה כ-27.6%), העוסקת במתן שירותי ייעוץ, חיתום וניהול הנפקות ציבוריות בישראל ובגיוס הון בדרך של הנפקות פרטיות.

במהלך שנת 2020 וכן ברבעון הראשון של 2021 הגדיל הבנק את היקף ההשקעות המבוצעות בפועלים שוקי הון, במסגרת מתווה השקעות רב שנתית עד לשנת 2023 שאושר בדירקטוריון הבנק.

תרומת פועלים שוקי הון לתוצאות הפעילות של הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 הסתכמה ברווח בסך של 109 מיליון ש"ח, לעומת רווח בסך של כ-12 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח נובע בעיקרו מרווח משערך מניות לאור אינדיקציות לעליית שווי הנובעות מגיוסים ועסקות שבוצעו במניות החברות בין בעלי מניות קיימים לחדשים, במחירים גבוהים מעלות ההשקעה.

השקעת הבנק בפועלים שוקי הון הסתכמה ביום 31 במרץ 2021 ב-1,787 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,498 מיליון ש"ח בסוף שנת 2020. תשואת הרווח הנקי להשקעה של קבוצת פועלים שוקי הון הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 ב-29.3% בחישוב שנתי, בהשוואה ל-4.9% בתקופה המקבילה אשתקד.

2.6.2. חברות מחוץ לישראל

Hapoalim (Switzerland) Ltd. (להלן: "הפועלים שווייץ")

חברה בת (בבעלות מלאה של הבנק) המאוגדת בשווייץ, שעסקה בעיקר במתן שירותי בנקאות פרטית באמצעות סניפים בציריך ובלוקסמבורג. בחודש ספטמבר 2017 החליט הבנק להביא להפסקת פעילותה של הפועלים שווייץ. למועד הנוכחי לא נותרו חשבונות לקוחות בשלוחה. הבנק פועל להחזרת הרישיון הבנקאי.

ההפסד בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 של הפועלים שווייץ הסתכם בסך של 10 מיליון פרנק שווייצרי בהשוואה להפסד בסך של 15 מיליון פרנק שווייצרי בתקופה המקבילה אשתקד.

Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi (להלן: "בנק פוזיטיף")

קבוצת הבנק פועלת בתורכיה באמצעות בנק פוזיטיף, המוחזק בשיעור של 69.83% על-ידי הבנק והפועל ומתמחה בתחום הבנקאות העסקית. קבלת פיקדונות כפופה לרגולציה המקומית והיא מותרת עד לגובה האשראי של כל לווה.

במסגרת התוכנית האסטרטגית, הבנק פועל למכירת ההשקעה בבנק פוזיטיף. במקביל, הבנק פועל להקטנה הדרגתית של תיק האשראי של בנק פוזיטיף. בחודש פברואר 2021 התקשר הבנק, יחד עם בעל מניות המיעוט, בהסכם למכירת מלוא החזקות הצדדים (100%) בבנק פוזיטיף לרוכש. העסקה כפופה לקבלת אישורים רגולטוריים עד ליום 30 ביוני 2021. במענה לפניית הבנק לפיקוח על הבנקים לאישור העסקה, הודיע הפיקוח על הבנקים ביום 10 במרץ 2021, כי בכפוף לקבלת האישורים בתורכיה והשלמת העסקה, הוא אינו רואה מניעה לבטל את היתר השליטה של הבנק בבנק פוזיטיף. בחודש מאי 2021 התקבל אישור רשות התחרות בתורכיה לעסקה, אשר טעונה גם את אישור הפיקוח על הבנקים בתורכיה. הבנק, ללא בעל מניות המיעוט, יהיה אחראי למצגים העסקיים הניתנים לרוכש. בכפוף להשלמת העסקה הוסכם עם בעל מניות המיעוט על ויתור הדדי של שני הצדדים על טענות האחד כלפי האחר.

בכפוף להשלמת העסקה, ובהתחשב בשווי ההשקעה המופחת בספרי הבנק ובשער החליפין של המטבע התורכי למועד זה, צפוי הבנק לרשום במועד ההשלמה רווח של כ-40 מיליון ש"ח (לא צפוי תשלום מס).

למועד זה אין כל ודאות כי יתקבלו האישורים הדרושים למכירה ואין ודאות כי העסקה תושלם או בדבר הרווח שיירשם, זאת גם בהתחשב במצב הכלכלי בתורכיה ובנסיבותיו של בנק פוזיטיף.

לפרטים בדבר הנחיות בנק ישראל להגדלת שיעורי השקלול של נכסי הסיכון וניכוי מסגרת קווי האשראי מההון הפיקוחי, ראה [פרק הון, הלימות הון ומינוף לעיל](#).

יתרת האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2021 הסתכמה ב-727 מיליון לירות תורכיות (כ-291 מיליון ש"ח), בהשוואה ליתרה בסך של 700 מיליון לירות תורכיות (כ-302 מיליון ש"ח) בסוף שנת 2020.

התוצאות העסקיות של קבוצת בנק פוזיטיף בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 הסתכמו בהפסד של כ-1 מיליון לירות תורכיות לעומת הפסד בסך של כ-11 מיליון לירות תורכיות בתקופה המקבילה אשתקד.

סך השקעת הבנק בבנק פוזיטיף ליום 31 במרץ 2021, לאחר הכרה בהפסד מירידת-ערך של ההשקעה כאמור לעיל, הסתכמה ב-103 מיליון ש"ח (3 מיליון ש"ח בהון, ו-100 מיליון ש"ח יתרה מנוצלת של קו אשראי שהועמד לבנק פוזיטיף, אשר אמור להיפרע במסגרת השלמת העסקה, לפרטים ראה [פרק הון, הלימות הון ומינוף](#)). בהשוואה לכ-99 מיליון ש"ח (3 מיליון ש"ח בהון ו-96 מיליון ש"ח יתרה מנוצלת של קו אשראי) בסוף שנת 2020. לפרטים אודות חברות נוספות ומידע נוסף הנוגע לפעילות הבינלאומית של הבנק, ראה [מגזר פעילות בינלאומית](#) בפרק "מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה" בדוח ממשל תאגידי להלן.

3. סקירת הסיכונים

חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, וכמפורט בסעיף 1.1 לעיל. מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא באתר האינטרנט של הבנק ב"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 במרץ 2021" להלן "דוח על הסיכונים".

3.1 תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

הבנק מבצע בדיקה מקיפה להערכת הסיכונים להם הוא חשוף ובחינת המהותיות שלהם. במסגרת תהליך ה-ICAAP (תהליך פנימי להערכת הלימות ההון) הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון ריכוזיות, סיכון שוק, סיכון השקעה, סיכון תפעולי (לרבות סיכון IT וסיכון סייבר), סיכון צד נגדי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי-תחרותי, סיכון רגולטורי, סיכון ציות וסיכון מודל. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והם: סיכון משפטי, סיכון כלכלי וסיכון סביבתי. ניהול הסיכונים מתבצע בראיה גלובלית של פעילות הבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות בעלות חשיפה משמעותית לקבוצה. החברות הבנות מונחות לנהל את הסיכונים על בסיס האסטרטגיה והמדיניות הקבוצתית, תוך ביצוע התאמות בהתאם לנסיבות, ודיווח עליהן לחברה האם. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי המדיניות המוטויות על-ידי הדירקטוריון של כל חברה. הבנק מנהל את הסיכונים השונים תוך גידור חלק מהם. הפיקוח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין הנחיות הקשורות לנושא ניהול הסיכונים. ההוראות מפרטות את דרישות הפיקוח בניהול הסיכונים השונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי וקובעות עקרונות יסוד לניהול הסיכונים ולבקרתם, ובכללם: מעורבות נאותה והבנה מעמיקה של דירקטוריון התאגיד הבנקאי בניהול הסיכונים, ניהול הסיכונים באמצעות מנהל סיכונים שהוא חבר הנהלה, העמדת כלים לזיהוי הסיכונים ולמידתם והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה, כולל קיום פונקציה עצמאית לבקרת הסיכונים. הבנק פועל בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים. מנהל הסיכונים הראשי (CRO) וחבר הנהלה האחראי על החטיבה לניהול סיכונים הינו ד"ר א. בכר. הסיכונים הפיננסיים מנוהלים על-ידי חברי הנהלה ממונים, ובאחריותם. חברי הנהלה העיקריים האחראים לניהול סיכונים האשראי הינם מנהל החטיבה העסקית מר צ. כהן, והממונה על החטיבה הקמעונאית הגב' ד. רביב. חבר הנהלה האחראי על ניהול סיכונים השוק, ההשקעה והנזילות הינו מנהל חטיבת שווקים פיננסיים ובנקאות בינלאומית מר י. ענתבי. הסיכון המשפטי מנוהל על-ידי עורכת דין י. אלמוג, היועצת המשפטית הראשית. הסיכון הטכנולוגי, ובכללו סיכון הסייבר, מנוהל על-ידי הגב' א. בן זאב מנהלת חטיבת הטכנולוגיה והמחשוב. הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי והסיכון הטכנולוגי, מנוהל על-ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו. לפרטים והרחבה בדבר ממשל ניהול הסיכונים לרבות תפיסת הבקרה, הגורמים האחראים, ועדות דירקטוריון וצוותי הנהלה בזיקה לניהול הסיכונים ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2020](#).

3.2 סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו סיכון הנובע מכך שהלווה או החייב לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על-פי הסכם האשראי. תיק האשראי הינו מרכיב עיקרי בתיק הנכסים של קבוצת הבנק, ולכן הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות הקבוצה. פעילויות היוצרות סיכון אשראי כוללות:

- **אשראי מאזני** - התחייבויות נוכחיות כלפי הבנק כגון אשראי ומשכנתאות לציבור, אשראי לבנקים ופיקדונות בבנקים, אשראי לממשלות, השקעה באגרות-חוב (קונצרניות ואחרות) וכן החלק המאזני (שווי הוגן חיובי) של נגזרים ומכשירים פיננסיים.
- **אשראי חוץ-מאזני** - התחייבויות פוטנציאליות (שטרם מומשו) כלפי הבנק כגון ערבויות, התחייבויות לא מנוצלות למתן אשראי, מסגרות לא מנוצלות וכן התחייבויות פוטנציאליות כתוצאה משינוי בשווי עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סיכון האשראי הנובע מעסקות במכשירים פיננסיים נגזרים מוגדר כסיכון צד נגדי, שהינו הסיכון שהצד הנגדי לעסקה ייכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של זרמי המזומנים בעסקה בנגזרים. למידע על סיכון אשראי צד נגדי ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים](#). סיכון נוסף הנובע מתיק חשיפות אשראי הינו סיכון ריכוזיות. סיכון ריכוזיות נובע מפיזור לא אופטימאלי של סיכונים ספציפיים בתיק האשראי, דהיינו כאשר תיק האשראי אינו מפוזר דיו בין גורמי הסיכון השונים. לדוגמא: כאשר תיק האשראי מורכב מכמות קטנה של לוויים (ריכוזיות לווה) או חשוף במידה גבוהה לענף מסוים (ריכוזיות ענפית).

השפעת משבר התפשטות נגיף הקורונה

התפשטות הנגיף כמו גם צעדי הממשלות בישראל ובעולם להתמודדות עמו, יצרו פגיעה בפעילות העסקית בארץ ובעולם המקיפה את מרבית ענפי המשק, בעקבות מבצע החיסונים הירידה בתחלואה ופתיחת המשק ניכרת התאוששות בחודשים האחרונים במרבית תחומי הפעילות אך שיעור מקבלי דמי האבטלה נותר גבוה.

הבנק פועל לתמוך בלקוחותיו בתקופת המשבר תוך התחשבות בהשפעות המשבר על סיכון האשראי ולצורך כך ביצע מספר צעדים המפורטים בפרק 2.1.3 לעיל. צעדים אלו, לצד צעדי התמיכה הממשלתיים תמכו והביאו לשיפור מצבם של לקוחות הבנק.

במסגרת היערכות הבנק לתוצאות משבר הקורונה, ובמטרה להעריך את השפעותיו האפשריות, נבחנו תרחישים פנימיים שונים להתפתחות שורה של פרמטרים כלכליים, ואלו משמשים את הבנק לאמידת ההשפעות על הבנק ובפרט, הבנק בוחן את השלכות המשבר הפוטנציאליות על תיק האשראי וזאת גם ככלי תומך לבחינת נאותות הפסדי האשראי. יודגש כי תרחישים כאמור מבוצעים בגישות שונות הנהוגות בכל בנק והתלויות באופן ניהול הסיכונים של כל תאגיד בנקאי ובגישתו הפנימית ולפיכך יתכנו הערכות שונות, לעיתים אף באופן מהותי בין התאגידים הבנקאים השונים בהתאם לתרחישים השונים שערך כל תאגיד בנקאי לפי גישתו ואומדנים שונים בין התאגידים הבנקאיים גם בהינתן אותו מערך הנחות. בתרחיש הייחוס אשר שימש את הבנק לאתגור יתרת ההפרשה הקבוצתית הניח הבנק כי לא יהיה גל נוסף של תחלואה, וכי ההגבלות שעוד נותרו על הפעילות יוסרו בהדרגה במחצית השנייה של השנה. הצמיחה בשנת 2021 צפויה להסתכם ב-5%, לאחר התכווצות של 2.6% בתוצר בשנת 2020. שיעור האבטלה (הגדרה רחבה הכוללת חל"ת) שעמד על כ-14% ברבעון הראשון של 2021, ירד לרמה של 9% בסוף שנת 2021. מחירי הדיור יעלו באופן מתון בשנת 2021. ריבית בנק ישראל בתרחיש האמור נותרת ברמה של 0.1% בארבעת הרבעונים הבאים. יתרת ההפרשה הקבוצתית, הופחתה ברבעון הנוכחי בסך של כ-0.5 מיליארד ש"ח והיא מסתכמת לתאריך הדוחות הכספיים בכ-4.9 מיליארד ש"ח מהווה "כרית ביטחון" אל מול התממשות אפשרית בעתיד של הפסדי האשראי הפרטניים ובמחיקות האוטומטיות, קרי: הכרה בהפסדי אשראי גבוהים יותר על-ידי הגדלת יתרת ההפרשה הקבוצתית אל מול התממשות עתידית אפשרית של הפסדים פרטניים ומחיקות אוטומטיות. בהתאם לתרחיש שערך הבנק ככל שיתמשו נתוני התרחיש וככל שהשפעת נתוני התרחיש על איכות התיק תהיה על-פי המודלים וההנחות שנקטו, רמת הפסדי האשראי האפשריים של הבנק בשנה הקרובה עשויה בהסתברות שאינה זניחה, לקטון ב-0.2 מיליארד ש"ח או לגדול ב-0.3 מיליארד ש"ח ביחס להוצאה להפסדי אשראי החזויה בשנה הקרובה בתרחיש הייחוס.

יודגש כי נוכח אי הודאות השוררת שבה לידי ביטוי בתנודתיות הפרמטרים הכלכליים המשמשים בחישוב ולאור הקושי הקיים בזיהוי מלא של הפסדי האשראי, בין היתר נוכח דחיית התשלומים ללווים כפי שתואר לעיל, חיזוי הפסדי אשראי הינו תוצאה של הנחות והערכות אשר בשלב זה קשה עד מאד לקבוע את סבירותן. בכלל זה יש משמעות להיקף דחיות התשלומים בגין משבר הקורונה ובחינת מידת חזרת הלווים ללוח התשלומים המקורי לאחר סיום דחיות התשלומים כאמור.

הפרמטרים העיקריים הנכללים בתרחיש ואשר להערכת הבנק ישפיעו על גובה הפסדי האשראי הצפויים ואשר לגביהם קיימת אי ודאות משמעותית הינם שיעור האבטלה ושיעור צמיחת התוצר. צעדי הממשלה בהמשך הדרך משפיעים אף הם על הערכת הפסדי האשראי הצפויים וככל שיינתן סיוע ממשלתי לעסקים ולפרטיים צפוי קיטון נוסף בהפסדי האשראי. הערכות ותרחישים אלו מתעדכנים באופן שוטף בהתאם לתחזיות השונות, לתוכניות הכלכליות של הממשלה ולאירועים בארץ ובעולם.

השינוי בהפרשה להפסדי אשראי נובע בעיקרו כתוצאה מהקטנת ההפרשה הקבוצתית כדי לבטא שיפור בתחזיות לגבי מצב המשק והיקף הפסדי האשראי העתידיים.

כפי שתואר לעיל, בשל אי הודאות הרבה השוררת יודגש כי הנחות שונות היו יכולות להביא לתוצאות שונות אף באופן מהותי מאילו המתוארות לעיל וכמו-כן עשויות להביא לתוצאות שונות בין התאגידים הבנקאים השונים. הערכות הבנק בדבר השלכות אפשריות של התפשטות נגיף הקורונה והשפעתו על השווקים הינן מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בפרק 1.1 לעיל, הערכות אלה אינן ודאיות והן עשויות להתממש באופן שונה מהותית מהאמור לעיל.

3.2.1 ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם משבר התפשטות נגיף הקורונה

לנוכח התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיו האפשריות על מצב המשק והלווים, ומתוך מטרה לעודד תאגידים בנקאיים לפעול לייצוב לווים שלא עומדים או עשויים לא לעמוד במחויבויות התשלום החוזיות שלהם נקב משבר התפשטות נגיף הקורונה, פרסם בנק ישראל במהלך שנת 2020 דגשים לטיפול בחובות לגביהם בוצעו שינויים בתנאים. בהתאם למתווים נקבע כי שינויים בתנאי הלוואות לא גורמים באופן אוטומטי לסיווג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש, כאשר בשל המשבר מבוצעים שינויים לזמן קצר בתשלומים ללווים אשר לא היו בפיגור קודם לכן. עוד נקבע כי, לווה נחשב לווה שאינו בפיגור אם הוא נמצא בפיגור של פחות מ-30 ימים במועד יישום השינויים.

ייצוב לווים שאינם בפיגור בהלוואות הקיימות שלהם, אשר הם לווים תקינים הנתקלים בבעיות פיננסיות או תפעוליות בטווח הקצר כתוצאה ממשבר התפשטות נגיף הקורונה ככלל לא יחשב כארגון מחדש של חוב בעייתי, בפרט כאשר מתקיימים התנאים הבאים:

- השינוי בוצע בשל משבר התפשטות נגיף הקורונה
- הלווה לא היה בפיגור במועד שבו יושמו השינויים
- השינוי הוא לזמן קצר

בסוף שנת 2020 פרסם בנק ישראל מתווים עדכניים המתייחסים לשינויים בתנאי הלוואות שיאושרו לאחר ה-1 בינואר 2021. על-פי המתווים העדכניים תאגיד בנקאי רשאי לא לסווג בארגון מחדש של חוב בעייתי הלוואות לדיור, אשראי צרכני, ואשראי לעסקים קטנים וזעירים, שלא היו בפיגור של 30 ימים או יותר במועד דחיית התשלומים, שלגביהן בוצעו מיום 1 בינואר 2021 ועד ליום 31 במרץ דחיות תשלומים במסגרת המתווה המעודכן, גם אם הדחייה המצטברת עולה על 6 חודשים. היקף החובות שנדרחו בהתאם למתווים העדכניים, והשפעות יישום ההקלות בגינם אינם מהותיים.

לפרטים בדבר הנחיות הפיקוח על הבנקים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ראה [ביאור 11](#) בתמצית הדוחות הכספיים. הבנק העמיד לרשות לקוחותיו כלים, מוצרי אשראי ומוצרים נוספים להתמודדות עם המשבר. לפרטים נוספים ראה [פרק "מגזרי פעילות לפי גישת הנהלה" בדוח ממשל תאגידי](#).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

טבלה 2-3: פרטים בדבר יתרת החוב הרשומה של אשראי בערבות מדינה במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה

ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 במרץ 2021	
		במיליוני ש"ח
4,366	4,628	עסקים קטנים וזעירים
995	1,048	עסקים בינוניים
306	350	עסקים גדולים
5,667	6,026	סך-הכל

טבלה 3-3: ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור⁽¹⁾

יתרה ליום 31.12.20				יתרה ליום 31.03.21				
סך-הכל	פרטי	דיור	מסחרי	סך-הכל	פרטי	דיור	מסחרי	
במיליוני ש"ח								
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽¹⁾								
295,391	29,709	96,376	169,306	297,681	29,616	98,223	169,842	סיכון אשראי מאזני
156,262	21,068	7,685	127,509	159,670	18,705	7,867	133,098	סיכון אשראי חוץ-מאזני
451,653	50,777	104,061	296,815	457,351	48,321	106,090	302,940	סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי								
13,416	3,374	2,415	7,627	13,296	3,000	2,407	7,889	א. לא בעייתי - מאזני
10,630	807	653	9,170	10,089	766	656	8,667	ב. סך-הכל בעייתי ⁽²⁾
4,405	22	-	4,383	4,035	20	-	4,015	(1) השגחה מיוחדת
2,254	47	652	1,555	2,056	36	656	1,364	(2) נחות
3,971	738	1	3,232	3,998	710	-	3,288	(3) פגום
24,046	4,181	3,068	16,797	23,385	3,766	3,063	16,556	סך-הכל סיכון אשראי מאזני שאינו בדירוג ביצוע אשראי
3,573	166	38	3,369	3,257	152	42	3,063	סיכון אשראי חוץ-מאזני שאינו בדירוג ביצוע אשראי
27,619	4,347	3,106	20,166	26,642	3,918	3,105	19,619	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
728	45	652	31	777	35	656	86	מזה: חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾
479,272	55,124	107,167	316,981	483,993	52,239	109,195	322,559	סך-הכל סיכון אשראי כולל של הציבור
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים								
3,208	313	1	2,894	3,282	281	-	3,001	א. חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית
33	-	-	33	31	-	-	31	ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
3,241	313	1	2,927	3,313	281	-	3,032	סך-הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור

(1) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(3) לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

כדי לשקף את השפעת המשבר ביצע הבנק תהליכי החמרת דירוגים פנימיים על בסיס הערכות למידת השפעת המשבר על סגמנטים שונים בשילוב עם פרמטרים נוספים. כתוצאה מכך חל גידול משמעותי ביתרות האשראי שאינו בדירוג ביצוע בתחילת המשבר במהלך הרבעון הראשון של 2021 חל שיפור במרבית המגזרים בעקבות שיפור בנתוני הלווים. תהליכי החמרת הדירוגים הפנימיים עודכנו, וצפויים להמשיך להתעדכן, בהתאם להערכות הבנק לגבי השלכות המשבר.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

טבלה 4-3: מידע נוסף על תנועה בחובות בעייתיים בגין אשראי לציבור ובהפרשה הפרטנית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021		
מסחרי	פרטי	סך-הכל
במיליוני ש"ח		
תנועה ביתרת החובות הפגומים בגין אשראי לציבור		
3,221	739	3,960
יתרת חובות פגומים לתחילת השנה		
326	52	378
חובות שסווגו כפגומים במהלך התקופה		
(42)	(2)	(44)
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום		
(88)	(28)	(116)
חובות פגומים שנמחקו		
(129)	(51)	(180)
חובות פגומים שנפרעו		
3,288	710	3,998
יתרת חובות פגומים לסוף התקופה		
תנועה ביתרת החובות הבעייתיים בארגון מחדש		
2,012	698	2,710
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה		
33	49	82
ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה		
(39)	(24)	(63)
חובות בארגון מחדש שנמחקו		
(84)	(50)	(134)
חובות בארגון מחדש שחזרו לסיווג שאינו פגום או שנפרעו*		
1,922	673	2,595
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה		
תנועה ביתרת ההפרשה המאזנית להפסדי אשראי בגין החובות הפגומים		
1,342	111	1,453
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לתחילת השנה		
60	29	89
הוצאות בגין הפסדי אשראי - הגדלת הפרשה		
(16)	(12)	(28)
הוצאות בגין הפסדי אשראי - הקטנת הפרשה		
(81)	(35)	(116)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות		
(37)	(18)	(55)
נזקף לרווח והפסד - הפרשה להפסדי אשראי		
(88)	(28)	(116)
מחיקה חשבונאית שבוצעה בתקופה		
81	35	116
גביית חובות שנמחקו חשבונאית		
1,298	100	1,398
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לסוף התקופה		
(19)	-	(19)
* מזה: חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום בשל ארגון מחדש עוקב		

טבלה 4-3: מידע נוסף על תנועה בחובות בעייתיים בגין אשראי לציבור ובהפרשה הפרטנית (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020		
מסחרי	פרטי	סך-הכל
במיליוני ש"ח		
תנועה ביתרת החובות הפגומים בגין אשראי לציבור		
3,678	764	4,442
יתרת חובות פגומים לתחילת השנה		
308	97	405
חובות שסווגו כפגומים במהלך התקופה		
(1)	(1)	(2)
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום		
(107)	(47)	(154)
חובות פגומים שנמחקו		
(405)	(47)	(452)
חובות פגומים שנפרעו		
3,473	766	4,239
יתרת חובות פגומים לסוף התקופה		
תנועה ביתרת החובות הבעייתיים בארגון מחדש		
667	707	1,374
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה		
173	90	263
ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה		
(35)	(43)	(78)
חובות בארגון מחדש שנמחקו		
(37)	(40)	(77)
חובות בארגון מחדש שחזרו לסיווג שאינו פגום או שנפרעו*		
768	714	1,482
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה		
תנועה ביתרת ההפרשה המאזנית להפסדי אשראי בגין החובות הפגומים		
1,272	136	1,408
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לתחילת השנה		
258	55	313
הוצאות בגין הפסדי אשראי - הגדלת הפרשה		
(24)	(13)	(37)
הוצאות בגין הפסדי אשראי - הקטנת הפרשה		
(52)	(33)	(85)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות		
182	9	191
נזקף לדוח רווח והפסד - הפרשה להפסדי אשראי		
(107)	(47)	(154)
מחיקה חשבונאית שבוצעה בתקופה		
52	33	85
גביית חובות שנמחקו חשבונאית		
1,399	131	1,530
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לסוף התקופה		
-	-	-
* מזה: חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום בשל ארגון מחדש עוקב		

טבלה 5-3: מדדי סיכון אשראי

ליום		
31.12.20	31.03.21	
1.29%	1.28%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת אשראי לציבור*
0.24%	0.25%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור*
2.00%	1.82%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור*
1.75%	1.57%	שיעור יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור**
155.18%	141.65%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום*
131.08%	118.60%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי לציבור פגום בתוספת יתרת אשראי לציבור אשר נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר*
2.55%	2.40%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור*
0.64%	(0.66%)	שיעור ההוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.09%	0.03%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
4.28%	1.62%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

* לפני נכחי הפרשות להפסדי אשראי.
** כולל הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים.

ניתוח איכות התיק

- ברבעון הראשון של 2021 נרשמה ירידה (שיפור) במרבית המדדים לעומת סוף 2020:
- שיעור ההוצאה (הכנסה) הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
 - שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור.
 - שיעור יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור.
 - שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור.
 - שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור.
 - שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת אשראי לציבור.
- מנגד בשיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור, חלה החמרה קלה.

ברבעון זה נרשם שיפור במדדי איכות התיק אשר הושפעו במידה רבה מהתאוששות במשק ומצעדי התמיכה הממשלתיים כמו גם משיפור בהערכות השפעת המשבר בהתאם.

לגבי מדדים נוספים המתייחסים לסיכון תיק האשראי של אנשים פרטיים בלבד ראה [טבלה 18-3 להלן](#).

3.2.2. מיון וניתוח סיכון האשראי לפי ענפי משק

טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק

ליום 31 במרץ 2021						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום (למעט נגזרים)	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח						
283	29	(46)	240	704	30,514	31,679
578	(4)	8	448	727	79,065	80,716
475	11	(81)	176	507	27,143	29,164
927	9	(30)	399	1,222	36,208	38,638
246	-	5	6	170	41,409	41,717
205	6	(13)	100	195	14,164	15,409
79	-	(6)	43	83	8,144	8,573
1,619	(6)	(49)	1,685	3,787	38,875	43,984
4,412	45	(212)	3,097	7,395	275,522	289,880
684	-	(68)	-	631	105,602	108,676
784	3	(237)	712	768	48,146	52,061
5,880	48	(517)	3,809	8,794	429,270	450,617
-	-	-	-	-	2,231	2,231
-	-	-	-	-	47,257	47,257
5,880	48	(517)	3,809	8,794	478,758	500,105
515	(25)	9	808	2,844	28,081	33,376
5	-	-	-	-	37,902	38,065
520	(25)	9	808	2,844	65,983	71,441
6,400	23	(508)	4,617	11,638	544,741	571,546

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 168,741; 11,366; 892; 61,995; 328,552 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 31 במרץ 2020						
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום (למעט נגזרים)	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח						
389	5	64	412	992	30,158	31,646
599	9	78	561	863	65,679	67,528
464	(6)	55	289	1,103	24,529	25,999
893	58	147	481	1,174	33,496	35,700
253	(1)	53	30	131	41,478	41,951
167	20	41	97	116	12,967	13,698
69	4	16	22	65	7,250	7,580
1,399	20	153	1,793	3,546	37,577	42,296
4,233	109	607	3,685	7,990	253,134	266,398
475	-	32	2	710	95,215	97,679
829	76	119	762	883	54,175	58,188
5,537	185	758	4,449	9,583	402,524	422,265
-	-	-	-	-	3,750	3,750
-	-	-	-	-	60,903	60,903
5,537	185	758	4,449	9,583	467,177	486,918
327	2	50	518	1,114	29,895	32,151
9	-	1	-	-	48,518	48,518
336	2	51	518	1,114	78,413	80,669
5,873	187	809	4,967	10,697	545,590	567,587

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 14,944,369,73,002,334,893 ו-144,379 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2020						
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום (למעט נגזרים)	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח						
358	14	43	331	826	30,904	32,186
568	(92)	(46)	480	744	73,583	75,580
569	(102)	65	178	1,009	27,119	29,529
966	126	282	456	1,305	35,866	38,483
239	8	49	6	186	41,398	41,714
223	59	134	105	199	13,941	15,257
84	11	38	40	79	8,049	8,500
1,663	17	410	1,726	3,986	37,249	42,545
4,670	41	975	3,322	8,334	268,109	283,794
752	5	314	1	627	103,585	106,659
1,023	209	447	740	808	50,568	54,909
6,445	255	1,736	4,063	9,769	422,262	445,362
-	-	-	-	-	2,833	2,833
-	-	-	-	-	51,398	51,398
6,445	255	1,736	4,063	9,769	476,493	499,593
481	8	210	562	2,469	29,391	33,910
5	-	(3)	-	-	37,504	38,156
486	8	207	562	2,469	66,895	72,066
6,931	263	1,943	4,625	12,238	543,388	571,659

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 321,591; 69,500; 368; 14,890 ו-165,310 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

3.2.3. בינוי ונדל"ן

ליום 31 במרץ 2021 סיכון האשראי הכולל בענפי הבינוי והנדל"ן הסתכם בכ-118 מיליארד ש"ח.

טבלה 7-3: פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים

יתרה ליום 31 בדצמבר 2020			יתרה ליום 31 במרץ 2021			
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח						
6,435	2,637	3,798	6,673	2,698	3,975	בנייה למסחר ושירותים
449	95	354	468	86	382	בנייה לתעשייה
50,213	*31,595	18,618	53,123	*31,891	21,232	בנייה לדירור
32,159	6,486	25,673	32,037	6,398	25,639	נכסים מניבים
23,438	12,590	10,848	25,715	14,081	11,634	אחר
112,694	53,403	59,291	118,016	55,154	62,862	סך-הכל ענפי הבינוי והנדל"ן

* כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-2,779 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתיק ערבויות חוק מכר (ליום 31.12.20: 3,098 מיליוני ש"ח).

ביום 7 בינואר 2021 פרסם בנק ישראל התאמות נוספות לנוהל בנקאי תקין 250 (הוראת שעה לצורך התמודדות עם משבר הקורונה) - במסגרתו ניתנה התייחסות גם לנוהל בנקאי תקין 315 - מגבלת חבות ענפית. במסגרת העדכון, הוגדר כי מגבלת האשראי לענף בינוי ונדל"ן בניכוי חבויות לתשתיות לאומיות תעלה משיעור של 20% ל-22% מסך-כל חבויות הציבור ומגבלת האשראי לענף בינוי ונדל"ן תעלה משיעור של 24% ל-26% מסך-כל חבויות הציבור. תוקף ההקלה הוארך עד תום 24 חודשים מיום 31 בדצמבר 2020, ובלבד שהשיעור לא יעלה על השיעור ביום 31 בדצמבר 2025 או שיעור המגבלה הענפית כקבוע בנוהל בנקאי תקין 315, הגבוה מבניהם.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

3.2.4. חשיפת אשראי למדינות זרות

להלן מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך:

טבלה 8-3: חשיפות עיקריות למדינות זרות⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2020		ליום 31 במרץ 2021			
חשיפה					
מאזנית	חוף-מאזנית ⁽³⁾⁽²⁾	מאזנית	סך-הכל ⁽³⁾⁽²⁾	חוף-מאזנית ⁽³⁾⁽²⁾	סך-הכל
במיליוני ש"ח					
המדינה					
ארצות-הברית	22,295	7,077	29,372	20,098	6,496
שוויץ	886	973	1,859	1,219	1,022
אנגליה	7,548	4,551	12,099	9,178	4,051
גרמניה	753	1,155	1,908	847	1,249
צרפת	1,575	1,111	2,686	1,963	1,099
אחרות	11,386	3,289	14,675	9,905	2,411
סך-כל החשיפות למדינות זרות	44,443	18,156	62,599	43,210	16,328
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS:	291	59	350	133	67
פורטוגל, איטליה, יוון וספרד	291	59	350	133	67
מזה: סך החשיפות למדינות LDC	925	176	1,101	1,271	208
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות*	9	-	9	9	-

שורת "מזה: סך החשיפות למדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים".

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה.

חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

* רשימת המדינות עם בעיות נזילות מבוססת על מספר קריטריונים שנקבעו על-ידי הבנק. התפשטות נגיף הקורונה העלתה את פרמיות הסיכון בשווקים הפיננסיים, וזו בלטה בשווקים המתעוררים. בהתאם ובשל התפתחות בשוקי ההון ואחרים, נכללו בתקופת הדוח מדינות נוספות ברשימת המדינות עם בעיות נזילות ובכללן תורכיה, שהינה מדינת הפעילות של בנק פוזיטיף, המוחזק על-ידי הבנק. יודגש כי הוספה של מדינות לרשימה לא בהכרח מייצגת הרעה שייחודית למדינה זו, וכמו-כן שיפור באותם אינדיקטורים יוביל בהתאם לעדכון הרשימה.

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוף-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 313.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

3.2.5. חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
טבלה 9-3: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 31 במרץ 2021			
סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
במיליוני ש"ח						
דירוג אשראי חיצוני⁽⁵⁾						
4,209	2,026	2,183	4,871	1,819	3,052	AA- עד AAA
17,065	1,924	15,141	13,229	1,876	11,353	A- עד A+
849	84	765	701	82	619	BBB- עד BBB+
23	19	4	25	18	7	B- עד BB+
-	-	-	-	-	-	פחות מ-B-
202	43	159	187	42	145	ללא דירוג
22,348	4,096	18,252	19,013	3,837	15,176	סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים*
-	-	-	-	-	-	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	-	מזה: יתרת חובות פגומים
-	-	-	-	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
22,348	4,096	18,252	19,013	3,837	15,176	סך-הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים לאחר ניכוי יתרת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
5	-	5	6	-	6	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי

* היתרות כוללות חשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים במדינות הבאות:
ספרד - סך חשיפה של כ-228 מיליון ש"ח, מזה סך של 203 מיליון ש"ח בדירוג A-, סך של 11 מיליון ש"ח בדירוג BBB+ וסך של 14 מיליון ש"ח בדירוג BBB- (סך חשיפה בסוף שנת 2020 הייתה כ-73 מיליון ש"ח, מזה סך של 42 מיליון ש"ח בדירוג A-, סך של 12 מיליון ש"ח בדירוג BBB+ וסך של 19 מיליון ש"ח בדירוג BBB-)
איטליה - סך חשיפה של כ-17 מיליון ש"ח, מזה סך של 16 מיליון ש"ח בדירוג BBB- והיתרה בסך של 1 מיליון ש"ח בדירוג BB (סך החשיפה בסוף שנת 2020 הייתה כ-16 מיליון ש"ח, מזה סך של 15 מיליון ש"ח בדירוג BBB- והיתרה בסך של 1 מיליון ש"ח בדירוג BB).
אירלנד - סך חשיפה של 1 מיליון ש"ח ללא דירוג (סך החשיפה בסוף שנת 2020 הייתה כ-1 מיליון ש"ח ללא דירוג).
ביוון ובפורטוגל אין חשיפה למוסדות פיננסיים.

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הללו. אך איננה כוללת חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים שיש להם ערבות ממשלתית.
- (2) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי. אינו כולל סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חוב של לווה.
- (4) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) לפי הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי במטבע-חוץ לטווח ארוך שניתן על-ידי אחת מחברות הדירוג העיקריות S&P-Fitch, Moody's.

החשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים הסתכמה ביום 31 במרץ 2021 בכ-19.0 מיליארד ש"ח, ירידה של כ-3.3 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-22.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2020. ירידה זו נבעה מקיטון בחשיפה המאזנית בסך כ-3.1 מיליארד ש"ח ומירידה בחשיפה החוץ-מאזנית בסך כ-0.3 מיליארד ש"ח. כ-95.2% מהחשיפה למוסדות פיננסיים זרים היא מול מוסדות פיננסיים בעלי דירוג A- ומעלה. החשיפה למוסדות פיננסיים זרים של קבוצת הבנק נחלקת ל-80.6% בבנקים וחברות אחזקה בנקאיות, 18.3% בחברות ביטוח ו-1.1% מוסד פיננסי אחר. עיקר החשיפה של קבוצת הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים הפועלים במדינות מערב אירופה (68.0%), ובארצות-הברית (22.2%). הבנק מוסיף לקיים ניטור תכופ ושוטף אחר ההשלכות השליליות של מגפת הקורונה על הכלכלה העולמית ועל התוצאות הכספיות של המוסדות הפיננסיים בעולם, ובמידת הצורך פועל לצמצום מכלול הסיכונים הרלוונטיים ובכללם סיכון האשראי וסיכון הסליקה. נתוני "בנקים וממשלות בחו"ל" בגילוי על סיכון אשראי לפי ענפי משק, בפרק סקירת הסיכונים וב"דוח על הסיכונים" - (להלן: הגילוי לפי ענפי משק), כולל את החשיפות בגין בנקים בחו"ל ולא כולל מוסדות פיננסיים אחרים אשר מוצגים בעיקר בענף שירותים פיננסיים. בנוסף, בענף זה נכללים בנקים מרכזיים בעוד שהטבלה לעיל אינה כוללת חשיפה בגין בנקים מרכזיים. בגילוי לפי ענפי משק "סיכון האשראי הכולל" מכיל יתרות מאזניות וחוץ-מאזניות בגין נגזרים בעוד שהטבלה לעיל כוללת רק יתרות מאזניות בגין נגזרים. כמו-כן, סך "חובות וסיכון אשראי חוץ-מאזני" בגילוי לפי ענפי משק כולל אשראי לציבור ופיקדונות בבנקים אך אינו כולל אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר הכלולים בטבלה לעיל. אשראי מאזני וחוץ-מאזני בגין נגזרים אינו נכלל בסך "חובות וסיכון אשראי חוץ-מאזני". לעומת זאת, הטבלה לעיל כוללת יתרות מאזניות בגין נגזרים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

3.2.6. סיכונים בתיק הלוואות לדיור

טבלה 10-3: סיכונים בתיק הלוואות לדיור

יתרה ליום		
31.12.20	31.03.20	31.03.21
במיליוני ש"ח		
יתרות אשראי		
99,495	92,536	101,340
הלוואות מכספי הבנק		
1,055	1,147	1,020
הלוואות מכספי האוצר*		
175	139	183
מענקים מכספי האוצר*		
100,725	93,822	102,543
סך-הכל		
לשנה שהסתיימה ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	31.03.21
31.12.20	31.03.20	31.03.21
במיליוני ש"ח		
ביצוע		
20,558	5,657	5,046
סך-הכל הלוואות מכספי הבנק		
הלוואות מכספי האוצר		
106	37	13
הלוואות		
61	18	10
מענקים		
167	55	23
סך-הכל מכספי האוצר		
20,725	5,712	5,069
סך-הכל הלוואות חדשות		
2,031	674	404
הלוואות ישנות שמוחזרו, מכספי הבנק		
22,756	6,386	5,473
סך-הכל הלוואות שניתנו		

* סכום זה אינו נכלל במסגרת היתרות המאזניות לציבור.

טבלה 11-3: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי

שיעור חוב בעייתי	חוב בעייתי	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור	הפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור (כולל הפרשה לפי עומק הפיגור)	שיעור הפיגור	הסכום בפיגור מעל 90 יום מתוך סך החובות הבעייתיים	יתרת חוב רשומה
במיליוני ש"ח/באחוזים						
0.65%	656	0.68%	690	0.12%	117	101,340
0.68%	676	0.76%	758	0.12%	122	99,495
0.78%	702	0.50%	446	0.12%	109	89,777

ברבעון הראשון של שנת 2021 שיעור הסכומים בפיגור נותר יציב ושיעור החוב הבעייתי ושיעור ההפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור ירדו לעומת סוף 2020. בהתאם להנחיית בנק ישראל ביצוע דחייה בשל משבר הקורונה לא מביא לכך שהלוואה תוגדר כהלוואה בפיגור, ובמידה והלווה כבר נמצא בפיגור, רמת הפיגור מוקפאת עד לסיים הדחיה. יחד עם זאת, היקפי הלוואות בהם בוצעה דחייה הולך ומצטמצם.

התפתחות יתרות אשראי לדיור

טבלה 3-12: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק

סך-הכל	מגזר מטבע-חוץ		מגזר צמוד מדד				מגזר לא-צמוד					
	ריבית משתנה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית קבועה			
	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח		
1.9%	101,340	0.2%	193	25.5%	25,842	13.4%	13,567	38.9%	39,438	22.0%	22,300	31.03.21
10.8%	99,495	0.2%	200	25.7%	25,573	13.7%	13,619	38.8%	38,623	21.6%	21,480	31.12.20
10.2%	89,777	0.3%	266	26.5%	23,834	15.4%	13,811	38.5%	34,565	19.3%	17,301	31.12.19

לפרטים בדבר הוראות הפיקוח על הבנקים על עדכון מגבלת הלוואות לדיור בריבית הפריים, ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

כימות ומדידת הסיכון - תיק אשראי לדיור

הבנק מבצע באופן שוטף מעקב אחר התפתחות תיק האשראי לדיור ונוקט באמצעים שונים לניהול הסיכון. סיכוני אשראי לדיור נבחנים באופן פרטני על-פי המדיניות והיעדים שנקבעו במסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר באשראי לדיור, מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי לדיור בבנק.

הבנק מנהל ומגדר את הסיכון בין השאר על-ידי מגבלות בסגמנטים שונים כפי שנקבעו במסגרת דיוני המדיניות בהנהלה ובדירקטוריון בריכוז והובלת החטיבה לניהול סיכונים. במסגרת המגבלות ישנה התייחסות לשיעורי LTV, כושר החזר, התפלגות מוצרי אשראי בתיק, היקף החוב הבעייתי, תקופת הלוואה, פריסה גיאוגרפית, שיעור הפיגורים וכדומה. ניטור המדדים מתבצע גם בהשוואה לנתונים בכלל המערכת הבנקאית.

הבנק עוקב אחר התנאים והשינויים המקרו-כלכליים בכלל ובסביבה העסקית בענף בפרט. הוגדרו אירועים בגינם נדרשת בחינה מחודשת של המדיניות כגון עלייה חדה בריבית המשתנה, בשיעור האינפלציה, עלייה ברמת האבטלה במשק ושינוי מהותי במחירי הדיור.

דיווח הנתונים נעשה ברמה חודשית במסגרת פורום סיכון חטיבתי בראשות מנהלת החטיבה הקמעונאית וברמה רבעונית במסגרת הדיווח על התפתחות תיק האשראי וסיכון האשראי בהנהלה ובדירקטוריון.

הבנק עושה שימוש במודל סטטיסטי המודד את ההסתברות לכשל ואת ההפסד החזוי בתיק המשכנתאות. בנוסף, במסגרת בחינת תרחישי קיצון נבחנת ההשפעה גם על תיק המשכנתאות. כמו-כן, קיימים הסדרי ביטוח - ביטוח חיים וביטוח מבנה.

טבלה 3-13: התפתחות יתרות האשראי לדיור ב-5 הרבעונים האחרונים

	2020				2021	
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
	במיליוני ש"ח					
יתרות לסוף תקופה	92,536	94,615	97,103	99,495	101,340	
שינוי ביתרות	3.1%	2.2%	2.6%	2.5%	1.9%	
ביצוע הלוואות חדשות	5,712	4,363	5,285	5,365	5,069	

נתוני הלוואות לדיור - שיעור מסך הביצועים החדשים טבלה 14-3: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31.03.20	30.06.20	30.09.20	31.12.20	31.03.21	
					מאפיינים
39.7%	40.7%	43.3%	41.3%	41.5%	שיעור מימון מעל 60%
0.1%	0.0%	0.0%	0.3%	0.1%	שיעור החזר מהכנסה מעל 40% (לרכישה ובהחזר חודשי)
58.4%	58.7%	58.4%	59.3%	58.6%	שיעור בריבית משתנה
4.9%	5.2%	5.1%	5.3%	5.2%	שיעור הלוואות לכל מטרה
8.6%	7.9%	6.9%	9.6%	10.6%	שיעור הלוואות למטרת השקעה מסך רכישת דירות
7.9%	8.0%	8.1%	8.1%	8.0%	קרן המתוכננת להיפרע מעל גיל 67 (ללא השקעה)
24.3	24.7	24.6	24.6	24.5	תקופת פירעון מקורית ממוצעת לרכישה בשנים (ללא גישור)

נמשכת מגמת העלייה ביתרות הלוואות לדיור בשנת 2021.

עלייה (החמרה) נרשמה במדדים הבאים:

- שיעור ביצועי האשראי בשיעור מימון מעל 60%
- שיעור הלוואות למטרת השקעה מסך רכישת דירות יציבות נרשמה במדדים הבאים:
- שיעור ביצועי הלוואות לכל מטרה (ירידה קלה)
- תקופת הפירעון הממוצעת לרכישה (ירידה קלה)
- שיעור הקרן המתוכננת להיפרע מעל גיל 67 (ירידה קלה)
- ירידות נרשמו במדדים הבאים:
- שיעור החזר מהכנסה מעל 40%
- שיעור בריבית משתנה

השינויים במדדים אינם מעידים על שינוי מהותי ברמת החיתום ברבעון האחרון.

3.2.7. אשראי ללקוחות פרטיים (ללא דיור)

מתן אשראי ללקוחות פרטיים נעשה בהלימה למדיניות ולנוהלי האשראי והביטחונות, לרבות: מטרת האשראי והתאמתה לצרכי הלקוח, סכום האשראי המבוקש והתאמתו ליכולת ההחזר של הלקוח. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית המאושרות בסניפים מבוצעות באמצעות מערכות ממוכנות, מודלים וכלים התומכים בקבלת החלטות של בעל הסמכות. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים מוגשות ונבחנות ברמת קבוצת סיכון, כנדרש על-פי הוראות בנק ישראל. בקשות האשראי נבחנות תוך מתן דגש לנושאים המצוינים לעיל.

ללקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית מוצע בין היתר, אשראי מקוון מסוג "אשראי ברגע". סכום הלוואה המרבי אותה יכול הלקוח לקבל ותנאי הלוואה נקבעים על-פי קריטריונים שונים בהתאם לנתוני הלקוח וחשבוניתו.

תוכניות הבנק לצמיחה במוצרים הבנקאיים, ובין היתר בתחום האשראי, מתבססת על היבטי פוטנציאל צמיחה כמו גם היבטי סיכון, ביניהם, הצמיחה הצפויה במשק, יכולת ההחזר של הלקוחות, היקף הפירעונות הצפוי ועוד. הבנק מבצע מעקב שוטף אחר ביצועי האשראי והסיכון.

החטיבה הקמעונאית נוקטת פעולות לניהול סיכון האשראי בקרב אנשים פרטיים, המבוססות על עקרונות ניהול סיכונים אשראי בבנק, באמצעות כלי מדידה ובקרה לניטור תיק האשראי, איכותו, סיכנו ועמידה במגבלות המדיניות, ביניהם: מודל סטטיסטי לדרוג סיכון אשראי ללווים פרטיים, מדדי תאבון סיכון, מדיניות ונוהלי אשראי ומדרג סמכויות, ותהליכי בקרה בתחום סיכונים אשראי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

טבלה 3-15: יתרת האשראי לאנשים פרטיים בישראל

השינוי	יתרה ליום		מאזני
	31.12.20	31.03.21	
	במיליוני ש"ח		
	(49)	2,402	עו"ש חובה
(2.04%)	(49)	2,402	2,353
	(508)	23,873	הלוואות ⁽¹⁾
(2.13%)	(508)	23,873	23,365
	(18)	62	מזה: הלוואות בולט ובלון
(29.03%)	(18)	62	44
	(138)	3,139	אשראי לרכישת כלי רכב ⁽²⁾
(4.40%)	(138)	3,139	3,001
	188	4,470	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
4.21%	188	4,470	4,658
	(507)	33,884	סך-הכל סיכון אשראי מאזני
(1.50%)	(507)	33,884	33,377
	(2,376)	21,229	חוץ-מאזני
(11.19%)	(2,376)	21,229	18,853
	(2,883)	55,113	סיכון אשראי חוץ-מאזני
(5.23%)	(2,883)	55,113	52,230
			סך-הכל סיכון אשראי כולל

(1) אינו כולל הלוואות לרכישת כלי רכב.

(2) כולל הלוואות שניתנו למטרת רכישת כלי רכב ובשעבוד כלי רכב.

טבלה 3-16: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בישראל בהתאם להכנסה הממוצעת⁽¹⁾ ולגודל הלווה

ליום 31 בדצמבר 2020				ליום 31 במרץ 2021				אשראי ללווה באלפי ש"ח
סך-הכל	הכנסה לחשבון			סך-הכל	הכנסה לחשבון			
	מעל 20 אלפי ש"ח	מ-10 עד 20 אלפי ש"ח	עד 10 אלפי ש"ח		מעל 20 אלפי ש"ח	מ-10 עד 20 אלפי ש"ח	עד 10 אלפי ש"ח	
במיליוני ש"ח								
3,477	1,037	965	1,475	3,549	1,059	1,006	1,484	עד 20
3,230	920	834	1,476	3,224	961	834	1,429	מ-20 עד 40
7,415	1,855	2,364	3,196	7,263	1,843	2,324	3,096	מ-40 עד 80
10,832	3,540	4,252	3,040	10,575	3,443	4,156	2,976	מ-80 עד 150
7,642	4,580	2,341	721	7,498	4,449	2,326	723	מ-150 עד 300
1,288	1,056	130	102	1,268	1,048	121	99	מעל 300
33,884	12,988	10,886	10,010	33,377	12,803	10,767	9,807	סך-הכל

(1) ההכנסה לחשבון חושבה בהתבסס על הכנסה ממוצעת לתקופה של 12 חודשים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

טבלה 3-17: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בישראל בהתאם ליתרת תיק הנכסים הפיננסיים של הלווים

ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 במרץ 2021	
סיכון אשראי מאזני במיליוני ש"ח		
גודל תיק נכסים פיננסיים באלפי ש"ח		
18,127	17,447	עד 10
6,280	6,275	מ-10 עד 50
4,996	5,075	מ-50 עד 200
2,172	2,211	מ-200 עד 500
2,309	2,369	מעל 500
33,884	33,377	סך-הכל

טבלה 3-18: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בישראל בהתאם לסוג הריבית ולתקופה הנותרת לפירעון

ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 31 במרץ 2021			
סך-הכל	הלוואות הלוואות הריבית קבועה	הלוואות הריבית משתנה	סך-הכל	הלוואות הריבית קבועה	הלוואות הריבית משתנה	
במיליוני ש"ח						
תקופה לפירעון						
7,543	4,886	2,657	7,653	5,046	2,607	עד שנה
7,382	104	7,278	7,191	105	7,086	משנה עד 3 שנים
12,182	105	12,077	11,906	95	11,811	מ-3 עד 5 שנים
6,777	107	6,670	6,627	103	6,524	מעל 5 שנים
33,884	5,202	28,682	33,377	5,349	28,028	סך-הכל

טבלה 3-19: מידע על חובות בעייתיים בגין אנשים פרטיים בישראל

שיעור מסך-הכל סיכון אשראי מאזני ליום		השינוי	יתרה ליום		
31.12.20	31.03.21		31.12.20	31.03.21	
במיליוני ש"ח					
2.4%	2.3%	(5.0%)	808	768	סיכון אשראי בעייתי
2.2%	2.1%	(3.8%)	740	712	מזה: סיכון אשראי פגום
0.1%	0.1%	(22.2%)	45	35	חובות בפיגור מעל 90 יום
0.6%	0.0% ⁽¹⁾	⁽¹⁾ (94.3%)	209	3	מחיקות חשבונאיות נטו לתקופה
3.0%	2.3%	(23.4%)	1,023	784	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי

(1) מחושב על בסיס שנתי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

ברבעון הראשון של שנת 2021 נמשך הקיטון ביתרת ההלוואות לאנשים פרטיים בישראל כולל אשראי לרכישת כלי רכב בשיעור של כ-2.4%. סך סיכון האשראי המאזני ירד בכ-1.5%. הירידה בסיכון אשראי חוץ-מאזני נובעת בעיקר מירידה במסגרות כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק, עקב הערכות הבנק ליישום החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל. לפרטים נוספים ראה **ביאור 16** בתמצית הדוחות הכספיים. ברבעון הראשון של 2021 ממשיכה מגמת הירידה ביתרת החובות בפיגור מעל 90 יום בשיעור של 22.2%. ביתרת סיכון האשראי הבעייתית נרשמה ירידה של 5%, וכן נרשמה ירידה בשיעורו מסך סיכון האשראי המאזני. במחיקות החשבונאיות נטו לתקופה נרשמה ירידה של 94.3% בנוסף נרשמה ירידה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי של 23.4%.

השיפור במדדים ברבעון זה הושפעו במידה רבה מהתאוששות במשק ומצעדי התמיכה הממשלתיים כמו גם משיפור בהיקף ההלוואות בדחיית תשלומים ובהערכות השפעת המשבר בהתאם.

3.2.8. מימון ממונף

טבלה 20-3: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה

ליום 31 במרץ 2021			
מספר לוויים	יתרת אשראי מאזני	יתרת אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
ענף המשק של הלווה			
2	632	690	1,322
1	358	-	358
2	240	-	240
1	554	-	554
1	422	-	422
1	90	141	231
8	2,296	831	3,127

* בניכוי מחיקה והפרשה פרטנית להפסדי אשראי בסך של כ-756 מיליון ש"ח.

ליום 31 בדצמבר 2020			
מספר לוויים	יתרת אשראי מאזני	יתרת אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
ענף המשק של הלווה			
3	586	954	1,540
2	608	-	608
2	240	-	240
1	425	-	425
1	87	171	258
9	1,946	1,125	3,071

* בניכוי מחיקה והפרשה פרטנית להפסדי אשראי בסך של כ-747 מיליון ש"ח.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

3.2.9. סיכון אשראי בגין חשיפות ללווים גדולים

טבלה 21-3: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק

31 במרץ 2021			
מספר לווים	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
	919	3,562	4,481
תעשייה	2		
אספקת חשמל ומים	1	683	1,710
שירותים פיננסיים	6	6,527	13,685
בינוי ונדל"ן - בינוי	4	3,111	6,006
מידע ותקשורת	1	483	1,393
בינוי ונדל"ן - הנדסה אזרחית	1	438	1,960
סך-הכל	15	12,588	29,235

31 בדצמבר 2020			
מספר לווים	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
	1,078	3,496	4,574
תעשייה	2		
אספקת חשמל ומים	1	748	1,777
שירותים פיננסיים	8	9,389	17,502
בינוי ונדל"ן - בינוי	2	902	2,960
מסחר בכלי רכב	1	729	1,218
מידע ותקשורת	1	919	1,389
בינוי ונדל"ן - הנדסה אזרחית	1	337	1,925
סך-הכל	16	14,102	31,345

3.2.10. סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצות לווים

נכון ליום 31 במרץ 2021 לא קיימת קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" (להלן: הוראה 313), עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313). הבנק מקיים תהליכי מעקב ובקרה כדי לבדוק עמידה במגבלות הוראה 313 לעניין חשיפה לחבות קבוצות לווים. נכון למועד הדוח הבנק אינו חורג מהמגבלות.

3.3. סיכון שוק

סיכון שוק הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או של תיק נכסים/מכשירים עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 כתוצאה מהשפעות משבר התפרצות נגיף הקורונה חלה עלייה ברמת התנודתיות של גורמי הסיכון בשווקים הפיננסיים שהביאה לעלייה באמדני הסיכון של חדר עסקות ולקוחותיו, וירידות במדדי מניות ואגרות-חוב. בנוסף, נצפתה ירידה בריביות הבנקים המרכזיים. בהמשך, חלה רגיעה בתנודתיות ובהתאם ירידה באמדני סיכון השוק, והתאוששות במדדי המניות ואגרות-חוב הקונצרניות, אשר חלקם נמצאים ברמות שיא. לשינויים בריביות הבנקים המרכזיים ולשינויים בעקומי התשואות בשוק, השפעה על הכנסות המימון והריבית העתידיות של הבנק והשפעה על השווי ההוגן והשווי הכלכלי כמפורט בטבלאות להלן. לפרטים נוספים ראה [פרק סקירה כלכלית ופיננסית](#) ו**פרק השפעת משבר התפשטות נגיף הקורונה לעיל**.

3.3.1. סיכון ריבית

סיכון הריבית הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינויים בשערי ריבית במטבעות השונים. הסיכון כגדרתו לעיל, כולל גם את גורמי הסיכון הבאים:

- **סיכון תמחור מחדש (Repricing risk)** - סיכון הנובע מהבדלי עיתוי בתקופות לפירעון (בריבית הקבועה) ובמועדי התמחור מחדש (בריבית המשתנה);
- **סיכון עקום התשואה (Yield curve risk)** - סיכון הנובע משינויים שונים בשיעורי הריבית לתקופות פירעון שונות שיבואו לידי ביטוי בשינוי בשיפוע העקום (התללה או השטחה) או בצורתו (פיתול);
- **סיכון מרווח (Spread risk)** - סיכון להפסד כתוצאה משינויים במרווחים בין עקומי ריבית שונים;
- **סיכון אופציונליות** - נובע מזכויות מימוש שונות גלומות בנכסים והתחייבויות (לדוגמא הזכות למשיכת כספים בכל עת, לעיתים ללא קנסות);
- **חשיפת הערך** - אומדן השינוי הצפוי בערך הכלכלי (ההון הפיננסי) כתוצאה משינויי הריבית;
- **חשיפת ההכנסה החשבונאית** - השינוי הצפוי בהכנסה החשבונאית בשנה הקרובה כתוצאה משינויי הריבית.

טבלה 22-3: שווי הוגן נטו מותאם* של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו

31 בדצמבר 2020			31 במרץ 2021		
שקל	מטבע-חוץ	סך-הכל	שקל	מטבע-חוץ	סך-הכל
במיליוני ש"ח					
33,143	275	32,868	35,761	124	35,637
32,465	2	32,463	35,208	(153)	35,361

שווי הוגן נטו מותאם*

מזה: תיק בנקאי

* שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא-כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים ופריסה לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

לפירוט נוסף בדבר הנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה [ביאור 15](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

טבלה 23-3: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם* של הבנק וחברות מאוחדות שלו

31 בדצמבר 2020			31 במרץ 2021			
סך-הכל	מטבע-חוץ	שקל	סך-הכל	מטבע-חוץ	שקל	
במיליוני ש"ח						
שינויים מקבילים						
(703)	(117)	(586)	(152)	(19)	(133)	עלייה במקביל של 1%
(719)	(86)	(633)	(138)	26	(164)	מזה: תיק בנקאי
737	108	629	211	36	175	ירידה במקביל של 1%
756	80	676	199	(6)	205	מזה: תיק בנקאי
שינויים לא מקבילים						
(586)	(132)	(454)	(481)	(190)	(291)	התללה ⁽¹⁾
543	150	393	488	160	328	השטחה ⁽²⁾
138	29	109	295	78	217	עליית ריבית בטווח הקצר
(176)	(18)	(158)	(316)	(83)	(233)	ירידת ריבית בטווח הקצר

* שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא-כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים ופריסה לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.
 (1) התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.
 (2) השטחה - עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

בטבלה זו מוצג השינוי בשווי ההוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שמצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

טבלה 24-3: השפעת תרחישים של שינויים בריבית על הכנסות ריבית

ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 31 במרץ 2021			
סך-הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	סך-הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	
במיליוני ש"ח						
1,211	176	1,035	1,199	132	1,067	עלייה במקביל של 1%
1,193	158	1,035	1,211	144	1,067	מזה: תיק בנקאי
(780)	(368)	(412)	(822)	(307)	(515)	ירידה במקביל של 1%
(761)	(349)	(412)	(835)	(320)	(515)	מזה: תיק בנקאי

רגישות ההכנסה בטבלה לעיל חושבה על-ידי שינוי עקומי הריבית תוך שימוש בהנחות לגבי שינויים במרווחי פיקדונות, מעבר כספים מעו"ש לפיקדונות במקרה של עליית ריבית לעומת יציבות ביתרות במקרה של ירידת ריבית ובהנחה של רצפות ריבית כך שעקומי הריבית השונים יורדים לאפס. במגזר מטבע-החוץ עקום הריבית יורד לאפס או לריבית השלילית הקיימת הנמוך מביניהם. בחלק מהתרחישים. ההפסד התיאורטי במקרה של ריבית שלילית (מתחת לרצפה) עלול להיות גבוה יותר. רגישות התיק למסחר חושבה בגישת MTM. ירידת רגישות הריבית לירידת ריבית נובעת מירידת הריבית של הבנקים המרכזיים כך שהריביות קרובות יותר לרצפת הריבית, בשילוב שינויים מסוימים בפוזיציה ובהנחות לגבי עקומים.

לפירוט והרחבה בנושא סיכונים השוק ובכלל זה סיכון הריבית, סיכון שערי חליפין וסיכון השקעה (סיכון מניות ומרווחי אשראי) ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2020 והדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 במרץ 2021](#).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

3.3.2. סיכון שער חליפין

סיכוני המטבע (או בשמם האחר - חשיפת בסיסי הצמדה) כוללים את החשיפה לשערי חליפין של המטבעות השונים מול השקל וכן את החשיפה למדד המחירים לצרכן בכלל הבנק.

טבלה 3-25: רגישות לשינויים בשערי חליפין של מטבעות חוץ בעלי נפח פעילות משמעותי ושינויים במדד המחירים לצרכן

31 בדצמבר 2020		31 במרץ 2021		
ירידה 10%	עלייה 10%	ירידה 10%	עלייה 10%	
במיליוני ש"ח				
45	(38)	164	(51)	דולר ארצות-הברית
(8)	37	(9)	43	אירו
ירידה 3%	עלייה 3%	ירידה 3%	עלייה 3%	
(388)	273	(377)	285	מדד המחירים לצרכן

בטבלה לעיל מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בשערי חליפין, המבוסס על שערוך כל המכשירים המאזניים והחוף-מאזניים במערכת לניהול סיכונים, תוך שימוש במודלים מקובלים לשערוך כל מכשיר, ובשערים יציגים כשער הבסיס. לצורך החישוב משוערך התיק מחדש בשער חליפין המשקף עליה/ירידה בשיעור המוצג, ללא הנחות נוספות. הרגישות למדד המחירים לצרכן מחושבת על-פי חשיפת הבנק למדד כמפורט בביאור 14 בתמצית הדוחות הכספיים ובתוספת השפעת רצפת מדד על הרווח החשבוני הצפוי.

3.4. סיכון נזילות ומימון

סיכון נזילות - סיכון הנזילות מוגדר כסיכון קיים, או עתיד, ליציבות הבנק ולרווחיו הנובע מאי יכולתו לעמוד בתזרים המזומנים הנדרש לצרכיו. סיכון הנזילות בבנק נבחן בראיה רחבה יותר של יכולת עמידה בפירעון ההתחייבויות במועד פירעון גם בעתות לחץ, בלי לפגוע בהתנהלות השוטפת במסגרת תוכניות העבודה של הבנק ובלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון מימון - הינו הסיכון לאי יכולת לגייס מקורות חדשים במקום אלו שהגיעו לפירעון, או שהגיעו מחדש יבוצע בתקופות ובתנאים אשר יפגעו בהכנסות הבנק נטו מריבית. הסיכון מנוהל כחלק מסיכון הנזילות.

טבלה 3-26: יחס כיסוי הנזילות*

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2020	
באחוזים			
139%	126%	140%	א. בנתוני המאוחד
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
139%	125%	139%	ב. בנתוני הבנק
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

* היחס במאוחד ובתאגיד הבנקאי "סולו" מחושב על בסיס יומי, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות.

מתחילת השנה לא חלו שינויים מהותיים במדיניות ניהול סיכון הנזילות ובמדיניות גיוס המקורות. במהלך הרבעון לא חל שינוי מהותי ביחס הנזילות הממוצע לעומת הרבעון הקודם. היחס גבוה מרמתו ערב משבר התפשטות נגיף הקורונה, וזאת על רקע המדיניות המוניטרית המרחיבה והגידול בפיקדונות. קיימת תנודתיות מסוימת בין הימים במהלך החודש ותחלופה בין שקלים למטבע-חוץ, בעיקר בעקבות פעילות בנגזרים.

להרחבה בנושא סיכון הנזילות ואופן ניהולו ראה הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2020 וכן הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 במרץ 2021.

3.5. סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין. כשל הקשור לאחד הגורמים האמורים עלול להביא לפגיעה אפשרית ברווחיות. הבנק מפעיל יחידות בקרה, לרבות יחידות אבטחת מערכות מידע והגנת הסייבר, ניהול המשכיות עסקית, ביטחון, קצין צוות ראשי, נהלים ומערכות מקיפים בנושאים הקשורים לפעילות בנקאית, ניהול משאבי אנוש, בקרות תהליכים, המשכיות עסקית ופעילות בחירום ועוד.

לאור התפשטות נגיף קורונה הבנק נקט בשורה של תהליכים ואמצעים לניטור ומזעור הסיכונים הרלוונטיים, תוך התאמת התנהלות הבנק באופן שוטף למצב התחלואה והנחיות הרשויות. נכון למועד הדוח, הפעילות התפעולית נמצאת בתהליך חזרה לשגרה, תוך שמירה על ההנחיות. ברבעון ראשון של שנת 2021 לא ארע שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי וזאת לרבות ההשפעות הפוטנציאליות של אירוע נגיף הקורונה על מערכות הדיווח הכספי ועל מערך בקרות הגילוי.

למידע נוסף בנושא סיכון תפעולי ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2020](#).

3.6. סיכון ציאות

סיכון הציאות הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שהוא אינו מקיים את הוראות הציאות כהגדרתן בהוראת ניהול בנקאי תקין 308.

תחת סיכון הציאות כלולים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 308, גם סיכונים הנובעים מתחום הגנות הבנק כלפי לקוחותיו, ניגוד עניינים, איסור הלבנת הון ומימון טרור (לרבות אלה העוסקות בדיני המס), מתן ייעוץ ללקוח, אכיפה בניירות-ערך, הגנה על הפרטיות (למעט היבטים של טכנולוגיית המידע), הוראות החקיקה בישראל ליישום ה-FATCA וה-CRS והיבטי מיסוי רלוונטיים למוצרים או לשירותים ללקוחות או הוראות בעלות אופי דומה. סיכון הציאות כולל גם את סיכון המוניטין הנלווה לאי-הציאות להוראות האמורות.

במסגרת סיכון הציאות נכלל גם הסיכון בקשר עם פעילות הבנק מול בנקים שמקום מושבם ברשות הפלסטינית אשר טעונה עמידה בדרישות רגולטוריות שונות, בפרט בקשר עם הלבנת הון ומניעת מימון טרור, וכרוכה במעקב אחר העברות כספים אל ומאת תושבי הרשות הפלסטינית. בתחילת שנת 2009 הפסיק הבנק את פעילותו עם בנקים וסניפים שמקום מושבם ברצועת עזה, לאחר שהממשלה הכריזה על עזה כעל ישות עוינת. במרוצת השנים, חזר הבנק ופנה לבנק ישראל ולמשרד האוצר והודיע כי נוכח הבעייתיות הכרוכה במתן שירותים בנקאיים לבנקים הפלסטיניים ברצונו להפסיק מתן שירותים אלה.

בחודש ינואר 2018 קיבל הבנק כתיב חסינות ושיפוי חתומים מהיועץ המשפטי לממשלה ומשרד האוצר. כתב החסינות מגן על הבנק, נושאי משרה בו ועובדיו מפני הגשת כתב אישום בישראל בגין עבירות מסוימות בקשר עם הלבנת הון ומניעת מימון טרור ביחס לשירותים שהבנק העניק או יעניק לבנקים פלסטיניים מיום 28 במרץ 2016 ועד ליום 31 במאי 2019 ("תקופת החסינות והשיפוי"). בהמשך לכתב החסינות, קיבל הבנק בינואר 2018 מכתב מהמפקחת על הבנקים ובו הודעתה כי לא יינקטו צעדי אכיפה בכל הנוגע לפעולות של הבנק בקשר למתן שירותי קורספונדנציה שעליהם חל כתב החסינות.

בכתב השיפוי התחייבה מדינת ישראל לשפות את הבנק בסכום של עד 1.5 מיליארד ש"ח בגין הוצאות (חבות לפי פסק דין והוצאות משפט) בהן יישא הבנק במסגרת הליכים אזרחיים או הליכים פליליים שלא הסתיימו בהרשעה אשר ננקטו כנגד הבנק, נושא משרה בו או עובד בקשר עם מתן השירותים הקורספונדנטים בתקופת החסינות והשיפוי. התחייבויות החסינות והשיפוי הניתנות לבנק כאמור כפופות לסייגים שנקבעו בהן ולתנאים בהם על הבנק לעמוד.

לאור בקשת המדינה לדחות את מועד סיום מתן השירותים הקורספונדנטים עד ליישום של פתרון ארוך טווח למתן השירותים הקורספונדנטים, באמצעות הקמת חברה ממשלתית אשר תספק לבנקים פלסטיניים שירותים אלה - ניתן ביום 30 ביוני 2019 כתב שיפוי מעודכן. בהתאם לכתב השיפוי המעודכן, עודכן סכום השיפוי בו התחייבה המדינה כלפי הבנק כמפורט לעיל, לסכום של עד 1.5 מיליארד ש"ח בגין כל הליך (ולא באופן מצטבר). מכתב מעודכן מטעם היועץ המשפטי לממשלה האריך את תקופת החסינות עד ליום 31 במאי 2021 ומכתב מטעם החשב הכללי מיום 18 באוגוסט 2020 האריך את תוקף כתב השיפוי עד ליום 31 במאי 2021.

למידע נוסף בנושא סיכון הציאות ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2020](#).

3.7. סיכון סביבתי

סיכון סביבתי לבנק הוא הסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן, היכול להתממש באם יישא הבנק באחריות ישירה למפגע סביבתי, לרבות האפשרות שהבנק ידרש להסיר מפגע סביבתי או שמא יהיה אחראי בגין מפגע סביבתי כלפי צד שלישי, או כתוצאה מירידת-ערך של ביטחונות שמומשו. הסיכון אף עשוי להתממש בעקיפין, כתוצאה מהרעה במצבו הפיננסי של אחר בשל עלויות סביבתיות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. כמו-כן, ייתכן ויתממש סיכון מוניטין כתוצאה מייחוס לבנק, קשר לגורם למפגע סביבתי. בשנים האחרונות התרחבה ההגדרה של סיכון סביבתי וכיום נהוג לראות גם כסיכון גלובלי, הנובע מפוטנציאל ההשפעות המזיקות של שינויים סביבתיים על אנשים, מערכות אקולוגיות ופעילויות כלכליות ופיננסיות. סיכונים סביבתיים כוללים שינויי אקלים, פגיעה במגוון הביולוגי וזיהומי אוויר, מים וקרקעות. בהקשר זה מקובל לחלק את הסיכונים הסביבתיים לשני גורמי סיכון עיקריים: סיכונים פיזיים, המתממשים כהשפעה ישירה משינויי אקלים, כגון: שריפות, שיטפונות, רעידות אדמה וכד' וסיכונים מעבר, הנובעים מקידום מהלכים ומביצוע התאמות בתחום איכות הסביבה, כגון: אנרגיה מתחדשת, הפחתת פחמן, טכנולוגיות וחומרים "ירוקים" וכד'. לסיכונים סביבתיים, לרבות סיכוני שינויי אקלים, עלולה להיות השפעה פיננסית ושינוי-פיננסית על תאגידים בנקאיים, בכללם הבנק. סיכונים אלו יכולים להיכלל גם במסגרת חשיפת הבנק לסיכונים אחרים כגון: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון ציות, סיכון משפטי, סיכון מוניטין וסיכון נזילות. בדצמבר 2020 שלח המפקח על הבנקים מכתב לתאגידים הבנקאיים בנושא ניהול סיכונים סביבתיים, בדגש על סיכון אקלים. זאת, כחלק מתהליך שנערך בפיקוח על הבנקים לגיבוש ואפיון מסגרת לניהול סיכונים סביבה ואקלים, כהגדרתם לעיל, במערכת הבנקאות הישראלית, תוך שאיפה להתאמת הרגולציה והציפיות הבינלאומיות לסביבה המקומית. הבנק מתייחס לסיכונים סביבתיים כחלק מתהליכי ניהול הסיכונים השוטף שלו ובתוך כך נערך גם להרחבת ההתייחסות כמפורט במכתב, בהתאמה לרלוונטיות ולמהותיות בהקשר פעילותו העסקית של הבנק. בהמשך למכתב זה שלח הפיקוח על הבנקים בפברואר 2021 מכתב נוסף לתאגידים הבנקאיים, בו התבקשו למלא שאלון הערכה עצמית ביחס להיבטים שונים של מסגרת ניהול סיכונים סביבה ואקלים. תוצאות השאלון יהוו בסיס לשיחות של הפיקוח על הבנקים עם הבנקים, שצפויות להתחיל במהלך מאי 2021.

למידע נוסף בנושא סיכון סביבתי ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2020](#).

3.8. סיכון מודל

סיכון המודל הינו סיכון להשלכות שליליות העשויות לבוא לידי ביטוי בהפסד כספי או השפעות לא פיננסיות (קבלת החלטות עסקיות ו/או אסטרטגיות שגויות, פגיעה במוניטין של הבנק ועוד), כתוצאה מהחלטות המתקבלות מתוצרי מודלים שגוים או שימוש לא הולם בתוצרי המודל. מקורות הסיכון הם ליקויים אפשריים באיכות נתוני קלט, מתודולוגיית פיתוח, יישום טכנולוגי ושימוש עסקי. סיכון המודל בקבוצה מנוהל על-ידי יחידה ייעודית ובלתי תלויה, יחידת ניהול סיכון מודל. היחידה מהווה מעגל בקרה שני לסיכון זה, בשיתוף פעילות תיקוף בלתי תלויה ביחידות נוספות בבנק. ניהול סיכון המודל כולל תיקוף בלתי תלוי, מעקב אחר פעולות להפחתת הסיכון המבוצעות ביחידות השונות, הגדרת תיאבון סיכון ואמידת הסיכון המצרפי. בהתאם להנחיית בנק ישראל משנת 2011, כל מודל בשימוש בבנק נדרש בתיקוף בלתי תלוי. החל מרבעון ראשון 2021 סיכון המודל מדווח במסגרת טבלת חומרת גורמי סיכון של הבנק.

3.9. סיכונים אחרים

לפירוט והרחבה בנושא סיכון משפטי, סיכון מוניטין, סיכון רגולציה וחקיקה, סיכון כלכלי וסיכון אסטרטגי ראה [דוח על הסיכונים גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 במרץ 2021](#) והדוח על הסיכונים גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2020.

3.10. חומרת גורמי הסיכון

בהתאם להוראת בנק ישראל, ביצע הבנק מיפוי של גורמי הסיכון העיקריים אליהם חשופה הקבוצה. בטבלה להלן מפורטים גורמי הסיכון והערכות ההנהלה לגבי חומרת הסיכון של כל אחד מהם. סולם דרגות החומרה של גורמי הסיכון נקבע תוך התייחסות להגדרות תיאבון הסיכון של הבנק והוא כולל חמש דרגות חומרה לכל גורם סיכון. עבור שלוש דרגות (נמוכה, בינונית וגבוהה) נקבעו מדדים כמותיים. לפרטים ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2020](#).

טבלה 27-3: חומרת גורמי הסיכון

השפעת הסיכון	גורם הסיכון	
סיכונים פיננסיים		
	סיכון אשראי (לרבות סיכון צד נגדי)	1.
בינונית-גבוהה	מזה: סיכון בגין איכות הלווים ו/או ביטחונות	1.1
בינונית-גבוהה	מזה: סיכון בגין ריכוזיות ענפית	1.2
בינונית	מזה: סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	1.3
בינונית	מזה: סיכון מחירי מניות ומרווחי אשראי	2.3
נמוכה-בינונית	סיכון שוק	2.
נמוכה-בינונית	מזה: סיכון ריבית	2.1
נמוכה	מזה: סיכון אינפלציה/סיכון שער חליפין	2.2
נמוכה-בינונית	מזה: סיכון מזג אוויר	3.
נמוכה-בינונית	סיכון נזילות	3.
סיכונים תפעוליים ומשפטיים		
בינונית	סיכון תפעולי	4.
בינונית	מזה: סיכון סייבר	4.1
בינונית	מזה: סיכון IT	4.2
נמוכה-בינונית	סיכון משפטי*	5.
סיכונים אחרים		
נמוכה-בינונית	סיכון מוניטין	6.
בינונית	סיכון אסטרטגיה ותחרות	7.
בינונית	סיכון רגולציה וחקיקה	8.
בינונית-גבוהה	סיכון כלכלי - מצב המשק בישראל**	9.
בינונית-גבוהה	סיכון כלכלי - מצב המשק בעולם**	10.
בינונית	סיכון ציית	11.
בינונית	סיכון מודל***	12.

* רמת סיכון משפטי הועלתה לנמוכה-בינונית.

** על רקע שיפור בסביבה הכלכלית, התחסנות חלקים באוכלוסייה והירידה בתחלואה בישראל הורדו רמות סיכון מצב המשק בישראל ומצב המשק בעולם לבינונית-גבוהה.

*** החל מרבעון ראשון 2021 נוספה התייחסות לסיכון מודל. לפרטים ראה [פרק סיכון מודל לעיל](#).

3.11. השפעת הפסקת פרסום ריבית הליבור

החל מסוף שנת 2021, המערכת הפיננסית העולמית צפויה להפסיק לפרסם את ריביות הליבור ולחדול מהשימוש בהן. ריביות אלו מהוות בסיס לצורך חישוב שיעור הריבית החל על מוצרים פיננסיים במטבעות חוץ עיקריים או צמודים למטבעות אלו בריבית משתנה. במסגרת הכוונה לבסס עוגני ריבית חלופיים במטבעות הרלוונטיים, גובשו בעולם, על-ידי גופים כגון ISDA (International Swaps and Derivatives Association) וה-ARRC (Alternative Reference Rate Committee), חלופות לריביות אלו, שפה משפטית חדשה והצעות למנגנוני החלפה. השינוי הצפוי ישפיע בכל תעשיית הבנקאות בעולם ובארץ.

בחודש מרץ פרסם כי התקבלה החלטה על הפסקת פרסום ריבית הליבור החל מ-1 בינואר 2022 במטבעות הבאים: אירו, לירה שטרלינג, פרנק שווייצרי ויין וכן על הפסקת פרסום עתידית של ריבית הליבור הדולרית החל מ-30 ביוני 2023. באותה עת נקבעו, על-פי החלטות ISDA, שיעורי ההמרה של ריבית הליבור לריביות החדשות במכשירים הנגזרים הנסמכים על הפרוטוקול שלה.

כחלק מהיערכות הבנק לשינויים אלה הוקמה בבנק ועדת היגוי אשר עוקבת אחר הפרסומים הבינלאומיים ובוחנת את השפעת ההחלפה על פעילות הבנק. הוועדה מעדכנת את ההנהלה והדירקטוריון מדי תקופה. במסגרת פעילות הוועדה נערך מיפוי של המוצרים השונים הקיימים בבנק ואשר מתבססים על הריביות שצפויות להעלם, מבוצעים שינויים במסמכים משפטיים וכן נעשות הדרכות לעובדי הבנק וללקוחותיו. כמו-כן, הבנק החל בהערכות להתאמת המערכות הטכנולוגיות לריביות ולמנגנונים החדשים. בסוף חודש ינואר 2020 נשלחו ללקוחות הבנק מכתבים אשר מתארים את השינוי העתידי על-פי המידע שהיה מצוי בבנק באותה עת. בחודש פברואר 2021 נשלח מכתב נוסף הכולל עדכונים על-פי המידע הנוסף שנודע לבנק. לאור חוסר הוודאות לגבי המשך ביצוע התהליך שמושפע כאמור מהחלטות בינלאומיות, אין ביכולתו של הבנק לבצע הערכות כמותיות של השפעת החלפת הריביות. הבנק ימשיך לעקוב אחרי הפרסומים הבינלאומיים ויפעל בשאיפה להקטין את הסיכונים שנובעים מתהליך החלפת הריביות. ביום 22 במרץ 2020 פרסם ה-FASB הקלות יישום בטיפול החשבונאי בהחלפת חוזים מבוססי ליבור לעוגני ריביות חלופיות. הקלות אילו מתייחסות בעיקר לטיפול בשינוי תנאי חוב וחשבונאות גידור, אשר נועדו לאפשר רציפות בטיפול החשבונאי במצב של החלפת ריבית הליבור בעוגני ריביות חלופיות. הבנק בוחן את יישום הקלות אילו בחוזים הרלוונטיים. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1](#) בתמצית הדוחות הכספיים ובאתר הבנק.

4. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

4.1. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על-פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם מפורט בביאור 1 לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2020. ביישום כללי החשבונאות, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מההערכות והאומדנים כאמור, כרוכים במידה רבה של אי ודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים על-ידי הבנק, כאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה, כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

אומדני ההנהלה וההנחות העיקריות ששימשו, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2020.

4.2. בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל הבנק הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, לרבות הערכת האפקטיביות של בקורות אלו, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם "חוק Sarbanes Oxley" שנחקק בארצות-הברית. ההוראות של שני הסעיפים בחוק הנ"ל שולבו בהוראות הדיווח לציבור.

הוראת סעיף 302 בדבר קיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי מקוימת בבנק בתדירות רבעונית, והוראת סעיף 404 בדבר הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי מקוימת עבור סוף כל שנה, כנדרש בהוראות.

במסגרת היישום של הוראת סעיף 404, ביצע הבנק, בסיוע חברת ייעוץ ששכר, מיפוי ותיעוד של כל תהליכי הבקרה המהותיים בהתבסס על הוראות ה-SEC (רשות ניירות-ערך בארצות-הברית) ועל-פי המתודולוגיות המקובלות, תוך התבססות על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת והעדכנית של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי ה-COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission). כמו-כן, הבנק ביצע, על-פי הדרישות, בחינה של אפקטיביות נהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי באמצעות בדיקה בפועל של אפקטיביות הבקורות העיקריות. הבנק מבצע עבור שנת 2021 כמדי שנה, על-פי המתודולוגיות המקובלות ובסיוע חברת ייעוץ, עדכון לתיעוד של תהליכי הבקרה המהותיים, וכן בחינת אפקטיביות של נהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, באמצעות בדיקה מחודשת של הבקורות העיקריות עבור השנה השוטפת. עיקר פעילות זו, על-פי המתוכנן, תושלם במהלך המחצית השנייה של השנה.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 31 במרץ 2021 את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו הסיקו, כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2021 לא ארע שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

דב קוטלר
המנהל הכללי

ראובן קרופיק
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 12 במאי 2021

אובליגו

חבות כוללת. סך ההתחייבויות של הלקוח לבנק.

אופציה

חוזה בין שני צדדים (כותב האופציה ורוכש האופציה). כותב האופציה מעניק לרוכש האופציה זכות לרכוש או למכור נכס כלשהו תמורת מחיר קבוע מראש, בדרך כלל במועד קבוע מראש.

איגוח

גיוס הון חוץ-בנקאי על-ידי גוף פיננסי באמצעות אגרות-חוב מיוחדות המשקפות את התזרימים הצפויים בגין הלוואות שקובצו יחדיו.

אגרת-חוב

נייר ערך המהווה תעודת התחייבות לתשלום חוב, ובו הבטחה של המנפיק לשלם למחזיק האגרת את הקרן שהונפקה בתוספת תשלומי ריבית/קופון, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים. זהו מכשיר פיננסי שבאמצעותו הממשלה ופירמות יכולות ללוות כסף מהציבור.

אשראי חוץ-מאזני

התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).

באזל 2/באזל 3

תקנות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על-ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.

הון פיקוחי

ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רובד 1 והון רובד 2, כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 1

הון רובד 1 - הון על בסיס מתמשך (going-concern capital) כולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף. כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 2

הון בחדלות פירעון כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הסכמי רכש/מכר חוזר

הסכמים לרכישה או מכירה של ניירות-ערך בתמורה למזומן או ניירות-ערך, כאשר בעת העסקה מסכימים המוכר והקונה לבצע עסקה חוזרת, הפוכה מזו שבוצעה לראשונה, במועד ובמחיר מוסכמים מראש.

חבות

כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין.

חוב

זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת כנכס במאזן של התאגיד הבנקאי (לדוגמה פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה, וכו'). חובות אינם כוללים פיקדונות בבנק ישראל ואינם כוללים נכסים בגין מכשירים נגזרים.

חוב מותנה בביטחון

חוב שפירעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מתוך הביטחון, ואין מקורות זמינים ומהימנים אחרים לפירעונו.

כתבי התחייבות נדחים

כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג.

מדד המחירים לצרכן

מדד המתפרסם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומודד את השינויים החודשיים במחירי מוצרים ושירותים, המהווים את "סל הצריכה" של משפחה ממוצעת.

מח"מ

משך חיים ממוצע

הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של האגרת.

מכשיר נגזר

מכשיר פיננסי או חוזה עתידי שערכו נגזר מערכו של נכס בסיס כלשהו ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

מכשיר פיננסי

מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.

מניות פנטום

מכשיר התחייבותי המעניק תגמול במזומן המבוסס על שווי מניית החברה וזאת ללא הזכאות לקבל מניה בפועל.

מניות רדומות

מניות המוחזקות במישרין על-ידי החברה עצמה. ממניות אלה נשללו הזכויות בהון ובהצבעה בחברה.

מרווח Bid-Ask

המרווח בין מחיר הרכישה ומחיר המכירה המוצעים. זהו למעשה ההבדל בין המחיר הגבוה ביותר שקונה מוכן לשלם עבור נכס והמחיר הנמוך ביותר בו מוכר מוכן למכור אותו.

נגזר OTC

Over the counter

מכשיר נגזר מסוג שמוסדות פיננסיים מתקשרים לגביו במהלך העסקים הרגיל ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

סינדיקציה

עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.

פיקדונות לזמן קצוב

פיקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים, לכל הפחות מיום ההפקדה.

פיקדונות לפי דרישה

פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.

שוק פעיל

שוק בו עסקות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.

B2B

Business To Business

פעילות עסקית של מכירת מוצר או מתן שירותים של ארגון אחד לארגון שני.

CVA

Credit Valuation Adjustment

חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.

FATCA

Foreign Accounts Tax Compliance Act

חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארצות-הברית חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארצות-הברית.

FDIC

Federal Deposit Insurance Corporation

התאגיד האמריקאי הפדרלי לביטוח פיקדונות.

FINMA

Swiss Financial Market Supervisory Authority

הרשות המפקחת על המוסדות הפיננסיים בשוויץ.

GRI

Global Reporting Initiative

תקן בינ"ל לדיווח בתחום הקיימות והאחריות התאגידית.

ICAAP

Internal Capital Adequacy Assessment Process

תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על-ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

LDC

Less Developed Country

ארצות המסווגות על-ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.

LTV

Loan To Value Ratio

היחס בין סכום הלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).

MTM

Mark to Market

שערוך של מכשיר נגזר בהתבסס על ציטוטים של מחירי שוק בשווקים רלוונטיים, ובהעדרם בהתבסס על שיטות הערכה חלופיות.

NPL

Non Performing Loan

אשראי פגום שאינו צובר ריבית.

VaR

Value at Risk

מודל סטטיסטי מקובל לכימות סיכונים שוק. המודל מעריך, על בסיס נתונים היסטוריים את ההפסד המירבי הצפוי בגין פוזיציה מסוימת או תיק מסוים, עבור אופק זמן ורמת מובהקות מוגדרים.

א

איגוח 211,90

אשראי לציבור 77,56,53,52,51,50,49,48,42,41,40,26,23,14,8,
146,145,144,143,142,140,136,132,104,103,102,101,87,86,82,
161,160,159,158,157,156,155,154,153,152,151,150,149,148,147,
196,194,192,191,190,170,169,168,167,166,165,164,163,162
211,210,205,203,199,198

ג

גידור 200,126,92,90,89,88,81,70,44,39,22,21

ד

דיבינד 179,178,177,111,90,84,83,32,31,13,8

ה

הון והלימות הון 182,43

הון מניות 84,83

הלבנת הון 197,120,67,18

הלוואות לדיור 52,51,47,46,45,42,41,38,37,36,34,32,27,26,8,
140,138,136,134,132,130,114,112,103,102,101,87,59,58,57,53,
180,162,161,155,154,153,151,150,149,148,147,146,144,143,142,
193,192,185,182,181

הליכים משפטיים 119,118,18

הסכם שכר 111

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי 154,153,152

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי 203,23

ו

ועדת שטרומ 189,180

ז

זכויות עובדים 111,110,109,108,107,106,85,77

ח

חובות פגומים 136,132,103,102,101,87,56,49,48,47,46,14,13,
205,167,160,159,158,157,156,155,154,153,152,150,149,148,140

י

יעד הון 32

מ

מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה 144,143,142,77,46,44,43,42,8

187,185,145

מגזרי פעילות פיקוחיים 136,134,132,130,77,42,41,37,36,8,7

199,144,143,142,140,138

מדינות זרות 28

מימון ממונף 63,8

מינוף 117,116,115,114,113,112,111,77,35,33,19,12,8

מסגרות אשראי 189,188,180,162,27

נ

נגזרים 89,88,85,82,77,57,56,53,52,51,44,39,31,30,27,21,8

166,165,164,129,128,127,126,125,124,123,122,121,106,91,90

199,196,195,179,178,177,176,175,173,172,171,170,169,168,167

211,210,209,208,207,206,205,202,200

נזילות 182,129,117,69,68,66,55,44,32,18,14,12,7

ניהול סיכונים 193,68

ניירות-ערך 77,71,56,53,52,51,44,35,30,29,28,26,21,14,11,8

118,117,116,111,103,102,101,100,99,98,97,96,95,94,86,85,82

157,156,155,154,153,152,150,149,148,147,146,145,130,126,119

181,173,172,171,170,169,168,167,166,165,164,161,160,159,158

211,207,205,199,196,189,187

נכסים אחרים 148,147,146,145,103,102,101,85,82,53,52,51

166,165,164,161,160,159,158,157,156,155,154,153,152,150,149

206

נכסי סיכון 140,136,132,112,34

ס

סייבר 69,44,14

סיכון אשראי 53,52,51,50,47,44,40,36,34,27,23,18,17,14,8,7

128,127,112,104,103,102,87,77,69,68,63,61,60,59,56,55,54

159,158,157,156,155,154,153,152,151,150,149,148,147,146,129

203,200,195,190,170,169,168,167,163,162,161,160

סיכונים אחרים 69,68,7

סיכון מוניטין 69,68,44,18,14

סיכון מימון 66

סיכון נזילות 129,69,66,44,14,12,7

סיכון סביבתי 68,18,7

סיכון רגולטורי 44,14

סיכון ריבית 69,64,44,32,14

סיכון שוק 129,69,68,64,44,18,14,7

סיכון תפעולי 129,112,69,68,67,44,34,18,14,7

ע

עמלות 8, 12, 13, 20, 23, 24, 36, 37, 41, 42, 80, 88, 118, 119, 130, 134,
138, 142, 143, 144, 185, 190, 191, 192, 194, 196, 198, 199, 204, 205
ענפי משק 8, 27, 29, 36, 53, 56, 63

פ

פיקדונות הציבור 14, 26, 29, 30, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 77, 82, 87,
89, 105, 132, 136, 140, 142, 143, 144, 164, 165, 166, 168, 169, 170, 190,
191, 192, 194, 196, 198, 199, 200, 207, 208, 210

ר

רגולציה 18, 19, 69, 192
רווח למניה 80

ש

שווי הוגן 8, 21, 25, 30, 44, 64, 65, 77, 81, 90, 92, 93, 94, 95, 96, 97,
98, 99, 100, 107, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 167, 168, 169, 170, 171,
172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 202

ת

תגמול 8, 83, 84, 211
תיק בנקאי 64, 65
תיק למסחר 28
תשלום מבוסס מניות 83, 84, 85